

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav světových dějin

Bakalářská Práce

**Příspěvek ke studiu počátků anglického osídlení
v Severní Americe**

**A contribution to the study of early English
settlement in North America**

Praha 2012

Vypracoval: František Přívozník

Vedoucí práce: doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

*Na tomto místě bych chtěl poděkovat svému vedoucímu práce panu doc.
PhDr. Martinu Kovářovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky,
které mi při psaní práce pomohly.*

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 25. července 2012

František Přívozník

Abstrakt

Bakalářská práce popisuje počátky anglického osídlení v Severní Americe během 17. století. Nejprve se práce zabývá vývojem roanocké kolonie a příčinami jejího nezdaru, poté se zaměřuje na hospodářský a obchodní význam Virginie a na náboženské otázky v této oblasti.

Práce se pokouší objasnit motivy Anglie pro zakládání kolonií v širším zahraničně politickém hledisku, společně s mnoha aspekty např. sociálním složením osadníků, místní samosprávou nebo vztahy s domorodým obyvatelstvem.

Klíčová slova

Anglické osídlení, Severní Amerika

Abstract

The Bachelor thesis describes the beginnings of English settlement in North America during the 17th century. The thesis deals with the development of the Roanoke Colony and the causes of its failure, then focuses on the economic and commercial importance of Virginia and the religious issues in this area.

The thesis attempts to clarify the motives of England for founding the colonies in the broader foreign policy view, together with many aspects e.g. the social structure of settlers, local governments or relations with the natives.

Keywords

English Settlement, North America

Obsah

Úvod.....	7
1. Pohnutky vedoucí k zámořské expanzi	9
1. 1 Ekonomický růst.....	9
1. 2 Osamostatňování od obchodní a námořní závislosti.....	10
1. 3 Obchodní potenciál Ameriky	15
1. 4 Sociální otázka	16
2. Počátky anglické koloniální expanze.....	17
2. 1 Newfoundland pod anglickou správou.....	17
2. 2 Ostrov Roanoke	18
3. Obchodní společnosti a jejich účast na kolonizaci.....	22
3. 1 Virginie	22
3. 2 Plymouthská kolonie.....	30
3. 2. 1 Nizozemci a Francouzi v Severní Americe	35
3. 2. 2 Vnitropolitická situace v Anglii za vlády Karla I.	36
3. 3 Massachusettští kolonisté	37
4. Vlastnické kolonie	42
4. 1 Provincie Maryland	42
4. 2 Provincie Maine a New Hampshire	45
Závěr	50
Seznam použitých pramenů a literatury.....	51

Úvod

Cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat a sledovat počátky anglické kolonizace v Severní Americe. Rovněž jsem chtěl upozornit na obtíže a různorodost tohoto procesu. Představy o kolonizaci nebyly u všech zúčastněných subjektů jednotné a i způsoby naplňování těchto představ se odlišovaly. Proto jsem svou práci rozdělil do čtyř kapitol. První kapitola se zaměřuje na hospodářský a námořní potenciál Anglie, který doprovázela snaha o emancipaci a schopnost využít nové zdroje. Zbýlé tři kapitoly analyzují samotný vývoj kolonizačních snah.

Vývoj v jednotlivých koloniích mi pomohl komparativně analyzovat jejich stav a fungování. Jak moc se od sebe odlišovaly motivy v pozdně alžbětinské éře a jak v raně Stuartovském období. Dále schopnost adaptability, sžití s novým prostředím a reakce na tuto změnu. Po roce 1620 se mi naskytl širší prostor pro srovnání oblasti Chesapeake a oblasti Nové Anglie. Především v civilní a církevní správě a v chování společenství jako celku. Díky jednoznačně odlišnému ideovému základu jsem se zaměřil již na prvotní kontrasty odlišující tyto dvě skupiny kolonistů.

Z obecných prací analyzující širší ekonomicko-sociální stav v Anglii, ale i v ostatních západoevropských státech jsem vycházel především z prací C. Cipolla a G. N. Clarka a monografie I. M. Wallersteina, kdy vedle typického fungování ekonomických a sociálních struktur bylo nutné se zabývat progresí a rostoucími změnami, které dovolily pozvednout politický, kulturní a ekonomický vliv a rozšířit jej do celého světa. Rovněž bylo potřeba objasnit zdržení anglické kolonizace.

Z monografie věnující se roanocké kolonii jsem využil práce D. B. Quinna. Pro svou práci jsem čerpal z poznatků dotýkajících se zahraničně politického kontextu, především vztahů Angličanů se Španěly a příčinami Raleighova koloniálního nezdaru. K významným pramenným materiálům pro studium pozdně alžbětinského období patří práce Richarda Hakluyta. Hakluyt se stal horlivým sběratelem, překladatelem a editorem. Nicméně nezůstal nestranný a ve svých zápisech dával anglickým výsledkům daleko větší váhu, než jaká byla skutečnost.

Pro studium vývoje oblasti Chesapeake jsem čerpal ze záznamů J. Smithe, který popisuje vnitřní nestabilitu, závislost rodícího se osídlení na dovozu zboží a je jediným pramenem, který informuje o sociálním a rodovém uspořádání. Rovněž Smithův politický oponent E. Wingfield dosvědčuje tento stav, ale na Smithovu vedoucí úlohu v kolonii pohlíží z jiného úhlu. Porovnáním jednotlivých patentů v edicích W. Macdonalda a M. F. Farnhamové jsem mohl srovnat určitý teritoriální, právní a politický vývoj, který tyto patenty zaručovaly.

Důležitá část studia spočívala především na zjištění, proč v Chesapeake oblasti byly počátky daleko složitější než v Nové Anglii a faktický rozvoj započal v letech 1618-1630. Pro poznání pracovní, obchodní a organizační problematiky jsem čerpal ze studií S. E. Morgana, H. M. Quitta a S. Diamonda. Přínosem pro studium nejen propagačních, ale i kritických názorů se mi stala edice pramenů G. L. Tylora. Zde lze nalézt dopisy některých kolonistů a rovněž jsem mohl sledovat, jak se postupně mění pohled na kolonizaci. V počátcích kolonie se řada pisatelů jako G. Percy, R. Hamor, A. Whitaker snažili být loajální k vedoucím představitelům obchodní společnosti, a proto jejich korespondence nebo drobná pojednání o situaci ve Virginii nesou znaky tendenčnosti o bohatosti a úrodnosti. Na druhé straně se někteří neubránili lícit bídu, utrpení a napjaté vztahy s domorodým obyvatelstvem. Po změně vedení obchodní společnosti již lze zaznamenat práce kritické např. Ch. Butlera nebo J. Poryho.

Pro studium dějin Nové Anglie jsem čerpal hlavně z monografií H. L. Osgooda, W. B. Weedena, které mi napomohli spolu s komplexnějším pramenným materiálem W. Bradforda a J. Winthropa analyzovat především ideový a náboženský vývoj. Jakým způsobem komunita vnímala sama sebe a své okolí. Oba dva lze považovat za představitele, kteří osídlení formovali, stáli v čele utvářející se samosprávy a byli s ní spjati po zbytek svého života. Záznamy o osobních a veřejných událostech jsou primárním zdrojem informací o kolonii v jejím počátečním stádiu. Pro studium odlišných znaků formující se samosprávy jsem použil monografii J. M. Burgbeeho zaměřující se na využívání starých anglických tradic v novém prostředí a jejich postupnou změnu.

1. Pohnutky vedoucí k zámořské expanzi

Anglie patřila společně s Nizozemím a Francií do pomyslné druhé etapy zámořské expanze. Dlouhé období jejich vzájemného střetávání v severoamerické oblasti se odehrávalo především v letech 1584-1763. Přičemž na první léta anglických koloniálních snah lze pohlížet jako na experimentální proces. V 16. století se totiž Anglie nacházela nejen na geografickém, ale také na ekonomickém a kulturním okraji Evropy. Hlavní střediska evropské ekonomiky ležela ve středomořské oblasti, dále pak ve flanderských a hanzovních městech.

Hlavní popud vycházel z počátečního ekonomického růstu a ze snahy o ekonomické osamostatnění. Do čela se začaly dostávat obchodní společnosti, které postupně vytlačovaly portugalský a španělský vliv.

1. 1 Ekonomický růst

Typickým krokem v ekonomickém vývoji byl přechod od vývozu vlastních surovin k jejich samotnému domácímu zpracování, čímž poklesla nutnost utrácet další prostředky.¹ To znamenalo rozšiřovat znalosti výrobních postupů. Ty byly získávány především od imigrantů z Evropy, které tam zahnal strach před náboženskou perzekucí. V době, kdy byla Anglie vystavena nebezpečí útoku, uchýlila se k napodobování nizozemských postupů výroby a obchodu.² Obchodníci získali nové finanční mechanismy. Nejjednodušší forma obchodování probíhala přes osobní účet obchodníka, později byla kombinovaná se spoluúčastí v komendě. Díky akumulaci kapitálu v akciových společnostech se obchodníci mohli pouštět do náročnějších podniků.³

Hospodářský rozvoj Anglie byl především založen na součinnosti osy Londýn-Antverpy. To vysvětluje ekonomický růst přístavů na jihu a jihovýchodě Anglie.⁴

V této době byl položen základ vytvoření silného hlavního města jako kulturního a ekonomického střediska. Vzestup Londýna byl dán jednak

---

¹ CIPOLLA, C. M., *Before the industrial revolution: European society and economy, 1000-1700*, London 1993, s. 202.

² Tamtéž, s. 208.

³ CAMERON, R. E., *Stručné ekonomické dějiny světa: od doby kamenné do současnosti*, Praha 1996, s. 89.

⁴ CIPOLLA, C. M., c. d., s. 204.

populačně, jednak růstem hospodářského významu a vytvářejícím se finančním centrem.⁵

Typické znaky ekonomického růstu koncem století spočívaly především v nárůstu mezinárodního obchodu a jeho systematizaci a v postupném vymanění se z obchodní závislosti na Nizozemí, až po postupný přechod k společnému soupeření, uplatňovanému v 17. století.⁶ Příčiny změny anglického obchodu záležely na snaze naplnit životní styl renesanční společnosti a využití ochromení Nizozemí během revoluce.⁷

Evropské ekonomické myšlení ovlivňoval merkantilismus, který zdůrazňoval držbu a domácí akumulaci drahých kovů, především zlata a stříbra, proto se zakazoval jejich vývoz. Na tyto drahé kovy se pohlíželo jako na pravé ztělesnění bohatství a zdroj moci, i proto se odlišovaly od jiných komodit. Důvodem byl i ekonomický otřes koncem 15. let.

Z toho pramenila touha po zlatých a stříbrných dolech, proto se pozornost Angličanů tehdy obrátila do Ameriky ve snaze najít cenné kovy, jejichž bohatství využívali již dávno Španělé. Ve výsadní listině královny Alžběty I. se nachází požadavek o placení podílu z těžby. Než začalo samotné osidlování, všeobecně se věřilo, že Amerika oplývá nezměrným bohatstvím drahých kovů. Během několika málo let se ukázalo, že realita byla jiná a jejich snahy po hledání nezměrného bohatství byly marné.

V obchodní oblasti se zdůrazňovalo hromadění zásob. Výrobce neměl vyrábět pouze na vývoz, ale měl podporovat i soběstačnost. Zahraniční výrobci byli nuceni platit vysoká ochranná cla. Domácí výroba se podporovala udělováním výsadních práv, monopolizací nebo dotacemi dovozu.

1. 2 Osamostatňování od obchodní a námořní závislosti

Angličané se na samotné přepravě zboží podíleli jen malou měrou, proto byly podporovány cizí obchodní vlivy. V roce 1281 vznikl v Londýně tzv.

---

⁵ CAMERON, R. E., c. d., s. 123. Počet londýnských obyvatel se odhaduje na 150 000, šlo tedy o trojnásobný nárůst.

⁶ CLARK, G. N., *The wealth of England from 1496 to 1760*, Oxford 1946, s. 103-107; WALLERSTEIN, I. M., *Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the 16 th Century*, New York 1974, s. 274.

⁷ STONE, L., Elizabethan Overseas Trade, in: *The Economic History Review*, New Series, Vol. 2, No. 1, 1949, s. 42.

Steelyard, ve kterém se projevil vliv Hanzy, která zásobovala anglický trh obilím, dřevem a lodními potřebami. Anglické lodě převážely na sever sůl a víno, nazpět se vracely s nákladem sušených a solených ryb.⁸

Němci dlouhou dobu využívali své námořní převahy, aby bránili Angličanům proniknout do Baltského moře. V 16. století začal souboj o antverpský trh, čímž se začali ozývat kritické hanzovní výsad a žádali buď jejich omezení, nebo zrušení. Celkový úpadek ekonomického vlivu Hanzy znamenal definitivní zrušení starých výsad roku 1579. To se promítlo do vzájemných vztahů. Oplátkou přišli angličtí obchodníci o své výsady ve všech větších hanzovních městech.⁹

Vliv italských kupců se projevoval založením úvěrového ústavu na Lombard Street v Londýně.¹⁰ V druhé polovině 16. století se obchod mezi Itálií, Anglií a Nizozemím uskutečňoval zpočátku na janovských lodích, později přešel do rukou Nizozemců a Angličanů.¹¹

Nepřímý kontakt se zdroji drahých komodit způsoboval, že byly často nedostatkové a velmi drahé. I toto se stalo jedním z obchodních motivů pro zámořskou expanzi. Ta měla zajistit přímý přístup a kontrolu nad těmito zdroji.¹²

Nejluxusnější zboží přicházelo z Dálného východu, přes přístavy v Černém moři, Sýrii a Egypt, proto bylo Středozemní moře považováno za nejvýznamnější obchodní tepnu. Bohatství plynoucí z obchodu se snažily maximálně využít italské, francouzské a španělské přístavy. Italové dováželi východní luxusnější zboží z Levanty do Flander. Šlo o olej, vína, sýry, slané ryby, cukr a suché plody. Z Malé Asie se na janovských lodích dovážel do Anglie a Nizozemí kamenec. Nazpět reexportovali zboží z Flander, Německa, Anglie, Skandinávie a Baltu. Vysoce ceněná byla v Anglii sladká těžká vína z Kypru a

---

⁸ CAMERON, R. E., c. d., s. 87.

⁹ THE CAMBRIDGE ECONOMIC HISTORY OF EUROPE (dále jen THE CAMBRIDGE), Vol. 4, The Economy of Expanding Europe in the Sixteenth and Seventeenth Centuries, Cambridge 1967, s. 175-176.

¹⁰ CAMERON, R. E., c. d., s. 89.

¹¹ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 162.

¹² MUIR, R., *The expansion of Europe; the culmination of modern history*, Boston 1917, s. 7.

Kréty, domova malvazu, který se prodával za vysoké ceny od Konstantinopole až po Londýn.¹³

Díky svoji blízkosti byl klíčový obchod se západním pobřežím Evropy. Angličané dokázali využít blízkosti antverpského světového obchodu, stejně jako i jiných nedalekých přístavů na západním pobřeží kontinentu. Francouzské přístavy La Rochelle a Bordeaux sloužily pro obchod s vínem, solí, sušeným ovocem a modří. Z Rouenu se do Anglie dovážel kanvas výměnou za téměř celý anglický export cínu. Přesto zajišťovali transport neangličtí přepravci. Drobní angličtí zasilatelé omezili své aktivity na přepravu zboží přes kanál.¹⁴

Roku 1585 došlo k uzavření řeky Šeldy, to znamenalo úpadek Antverp. Slabost Nizozemí mohla usnadnit Angličanům snazší etablování vlastního obchodního potenciálu ve středozemní a baltské oblasti. Již v 70. letech se snažili posílit své vztahy s Leghornem v Itálii, Cádizem a Malagou ve Španělsku. Snažili se rovněž využít i turecko-benátských válek, které oslabovaly obchodní pozici Benátek. Pomalé pronikání do Středomoří nasvědčovalo anglickému zájmu o navázání styků s Levantou. Od roku 1578 začalo vyjednávání s Turky o možnostech vzájemného obchodního sblížení. Tehdy se William Harborne vypravil do Istanbulu jako zástupce londýnských obchodníků Edwarda Osborna a Richarda Stopera. Sultán Murad III. jim poskytl obchodní výhody. Roku 1581 Levantská společnost obdržela obchodní výsadu od královny Alžběty I. Levantský trh poskytoval hedvábí, sladká vína, sušené plody, koberce. Angličané zde našli odbytiště sukna, cínu a zbraní. Zároveň se zajišťoval zprostředkovaný kontakt s Dálným východem, což zajistilo poptávku po koření, kaliku a mušelínu.¹⁵

Druhé významné území se nalézalo na pobřeží Baltského moře. Orientovalo se hlavně na zboží každodenní spotřeby, výrobní a stavební suroviny. Balt byl důležitým zdrojem obživy v severní Evropě. Rybaření zůstávalo v rukách místních rybářů, kteří upravovali ryby většinou na pobřeží. Angličané udržovali dobré vztahy s Norskem a obchodovali přes přístav Bergen, odkud získávali

---

¹³ PARRY, J. H., *The Age of Reconnaissance: Discovery, Exploration and Settlement 1450-1650*, London 1973, s. 60-61.

¹⁴ WALLERSTEIN, I. M., c. d., s. 40.

¹⁵ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 188; THE NEW CAMBRIDGE MODERN HISTORY (dále jen THE NEW CAMBRIDGE), Vol. 3, *The Counter-reformation and price revolution 1559-1610*, Cambridge 1968, s. 367.

sušené tresky a nalézalo se zde i překladiště dřeva.¹⁶ Právě dřevo se stalo velice žádaným zbožím a v Anglii ho byl nedostatek. V Evropě se nalézaly tři velké oblasti zásob dřeva. Západoněmecká a švýcarská oblast, odkud se dřevo splavovalo po řekách do Hamburku a Brém. Borovice a jedle z norské oblasti se používaly na výrobu stěžňů, ale hlavním zdrojem lodního dřeva zůstávalo jižní pobřeží Baltu. K dopravě se využívalo splavných řek a přístavů Danzigu a Rigy. Dovoz dřeva byl zajišťován nizozemskými a hanzovními loděmi. Další baltské komodity zahrnovaly: obilí a technické plodiny.¹⁷

Obchodování v této oblasti bylo spojeno s dánským požadavkem placení poplatku při proplutí Oeresundem. Existující záznamy dokládají, že např. v 60. letech 16. století z 3283 proplutých lodí, plulo pouhých 66 pod anglickou vlajkou.¹⁸

Z evropských trhů nejméně obchodovali s Ruskem. Přesto získali nové odbytiště svých produktů přes přístav Archangelsk. Krátce před příjezdem Richarda Chancellora v 50. letech 16. století se přerušily vztahy mezi Moskvou a hanzovními městy. Ruský obchod utrpěl ztráty nedostatkem dováženého zboží, především vlněných látek a zbraní. Anglie byla producentem těchto klíčových komodit.¹⁹

Car Ivan IV. doufal ve vzájemnou podporu a poskytl proto anglickým obchodníkům řadu výsad, za které očekával, že se stanou výhradními exportéry ruské produkce. To se týkalo především velrybího tuku, loje, kůží, vosku, plsti a dřeva.²⁰

V roce 1592 došlo k přerušení obchodu mezi Lisabonem a Antverpami, čímž byl narušen obchod s luxusním zbožím z Dálného východu. Špatné vztahy se Španělskem komplikovaly i průjezd Gibraltarem. Podnítila se stavba lodí schopných zvládnout dálkové trasy. Oslabení Portugalců a Španělů využila Anglie skrze ilegální obchod s Brazílií a španělskými koloniemi a v navázání přímých kontaktů s Dálným východem.²¹

---

¹⁶ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 171.

¹⁷ Tamtéž, s. 178-179.

¹⁸ WALLERSTEIN, I. M., c. d., s. 40.

¹⁹ PARRY, J. H., c. d., s. 257.

²⁰ CLARK, G. N., c. d., s. 47.

²¹ CAMERON, R. E., c. d., s. 149.

V roce 1583 se skupina vedená Johnem Newberym a Ralphem Fitchem vydala na obchodní expedici prozkoumat možnosti Dálného východu. Tato výprava s sebou vezla průvodní dopis od královny Alžběty I. určený čínskému císaři. Expedice utrpěla smrtí Newberyho a pozdějším zajetím Fitcha v Ormuzu. Když se Fitchovi podařilo uprchnout z portugalského vězení, dostal se do Agry, ke dvoru mogulského panovníka Akbara Velikého. Ve stejné době pobýval v Indii v letech 1583-1586 nizozemský cestovatel Jan Hugghen van Linschoten, který v letech 1595-1596 publikoval spis *Itinerarie*. Zde seznámil čtenáře se svými geografickými a společenskými znalostmi tohoto regionu. Fitch se vrátil v roce 1591, jeho příběh byl otisknut významným propagátorem zámořské expanze Richardem Hakluytem.²² Stačilo jen několik málo let k tomu, aby v obou zemích byly založeny nejvýznamnější obchodní společnosti té doby.

Koncem alžbětinské éry zůstával anglický obchod pevně spojen se západní Evropou. V rozmezí let 1601 – 1602 pocházelo 74% dovezeného zboží z Francie, Nizozemí, Německa a Pyrenejského poloostrova. Množství dovezeného zboží z Itálie a blízkovýchodní Levanty tvořil 6%, z Ruska to bylo pouhých 2,5%.²³

Nejvýznamnější exportní komoditu Anglie reprezentovala surová vlna a vlněná příze. Vyvážela se do tradičních evropských textilních center, kde se těšila díky své kvalitě vysoké reputaci. Do poloviny 16. století představovala více než 2/3 anglického vývozu. Kontinentální obchod s vlnou probíhal v Calais, odkud se převážela do Antverp. Po roce 1558 se překladištěm vlny stal Middleburg a později Bruggy.²⁴

Cla na její export se stala garantem značných příjmů. Pozdější snahy o protekcionismus narazily na opozici výrobců, kteří využívali výhod volného obchodu, aby získali nejlepší ceny a obchodní výhody. Vzestupem produkce vlny docházelo ke změnám zemědělské struktury, především k rozšiřování pastvin a k jejich ohrazování.²⁵

Ve vlnářském odvětví narážela anglická produkce na španělskou, která zásobovala italské a flanderské trhy. Koncem století šlo více španělské vlny do

---

²² PARRY, J. H., c. d., s. 248.

²³ STONE, L., c. d., s. 37.

²⁴ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 174.

²⁵ VITTORIO, A., *An economic history of Europe: from expansion to development*, London 2006, s. 51.

Flander než do Itálie. Italští zpracovatelé dováželi vlnu ze Severní Afriky nebo Levanty. Šlo však o vlnu horší kvality.²⁶

Od poloviny století se začala prosazovat i jiná výrobní a zpracovatelská odvětví. Vývoz olova a cínu tvořil 5%, vývoz uhlí tvořil pouhých 0,5%, zásoby uhlí měly nahradit nedostatek palivového dřeva.²⁷ Olovem se zásoboval středomořský trh, vývoz byl zajišťován janovskými a benátskými obchodníky.²⁸

1. 3 Obchodní potenciál Ameriky

Problematikou úrovně a stavu anglického obchodu se zabýval i Richard Hakluyt. Ve svém spise *A Discourse of Western Planting* z roku 1584 adresovaný královně Alžbětě I. se pokoušel argumentovat, proč by měla panovnice podporovat západní osidlování a obchod s nově vzniklými osadami. Vycházel z představy anglické obchodní a námořní nezávislosti.

Klimatická podobnost s nejdůležitějšími obchodními regiony měla poskytnout buď všechny, nebo alespoň velkou část obchodovatelných komodit. Pro podporu svých tvrzení poukázal na spíše negativní zkušenosti spojené s obchodem mezi jednotlivými státy. Hlavní zápory ve středomořské oblasti shledával ve španělském nepřátelství vůči anglickým obchodníkům spojené se zabavováním lodí a nákladu, podrobování tvrdým výsledkům a nucené přísahy katolické církvi. Navrhoval, aby se angličtí obchodníci vyhýbali obchodu se Španěly a jejich dominii. Zásadně se postavil i proti ilegálnímu obchodu s nimi. Podpořil nově vznikající obchodní vztah s Turky, i když poukázal na soustavné napadání lodí alžírskými piráty. Obchod s Francií vázl zase kvůli vysokým poplatkům a zadržování zboží. Nizozemí bylo ochromeno válkou a obchodovat tam bylo nebezpečné. Balt byl zatížen průjezdními poplatky.²⁹

Každá z těchto oblastí skýtala své výhody, ale také mnohá rizika. Některé komodity byly pro anglické hospodářství životně důležité jako kvalitní dřevo na stavbu lodí nebo suroviny spojené s anglickým vlnářstvím a jiné komodity byly spíše luxusním zbožím, bez kterých se bylo možno obejít.

---

²⁶ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 161.

²⁷ CAMERON, R. E., c. d., s. 142.

²⁸ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 162.

²⁹ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations, Voyages, Traffiques and Discoveries of the English Nation*. Vol. XIII, America. Part II, Glasgow 1903, s. 203-206.

Pokud se Angličané domnívali, že za španělskou silou stojí těžba drahých kovů, tak u Nizozemců se domnívali, že jde o rybolov. Gillbertův zábor Newfoundlandu byl logickým vyústěním tehdejších představ, jak účinně oslabit nizozemský obchod, včetně doporučeného zdanění cizích rybářských lodí. Kvůli finanční nákladnosti bylo obchodování s americkými koloniemi velmi problematické. Angličané se teprve postupně začali osamostatňovat, a proto nelze říci, že by koncem století zaujali vedoucí pozice v námořním světě. Nestalo se tak ani po porážce španělské Armady v roce 1588.³⁰

1. 4 Sociální otázka

Období od poloviny 15. století až do poloviny 17. století je označováno za tzv. druhou logistickou křivku demografického růstu. Velikost populace se v posledních letech vlády Alžběty I. blížila k 3, 75 miliónům obyvatel. Na konci 17. století to bylo již 5, 2 milióny. Přelidněnost byla použita jako argument pro kolonizaci, i když do 19. století nepředstavovala, větší problém.³¹

Během tohoto období, lze sledovat tři základní migrační pohyby obyvatelstva. Z venkova do měst, způsobený v důsledku transformace anglického venkova. Tím byly zvyšovány urbanizační nároky měst. Během náboženských válek migrovalo obyvatelstvo mezi jednotlivými státy. Tak jako protestanti z Nizozemí a Německa utíkali před náboženským pronásledováním do Anglie, tak angličtí katolíci odcházeli do Irska, Francie a Španělska. Náročný a nejistý podnik představoval odchod do zámoří. Ti, kteří tam odcházeli, byli lidé hledající příležitost v obchodě a sledovali své vlastní zájmy. Je nutné rozlišovat mezi dlouhodobou a krátkodobou migrací. Řada těch, kteří se vypravili do zámoří, se po několika letech vracela zpět do Anglie.³²

---

³⁰ BEER, G. L., *The Origins of the British Colonial System 1578-1660*, New York 1933, s. 62.

³¹ VITTORIO, A., c. d., s. 26.

³² Tamtéž, s. 28.

2. Počátky anglické koloniální expanze

Za předního představitele anglických koloniálních snah lze považovat sira Humphryho Gilberta. Jeho představa o severoamerické kolonizaci se vyznačovala ještě nepřesnými obrysy, přesto se stala opěrným bodem pozdějšího kolonizačního úsilí. Gilbert obdržel roku 1578 od královny Alžběty I. výsadní listinu s platností na pět let povolující mu založit kolonii. Na jejím základě zorganizoval expedici, která však nedosáhla očekávaného úspěchu.³³

Finanční prostředky hledal v okruhu svých příbuzných, bratrů Johna a Adriana a rovněž řada jeho blízkých se účastnila samotné výpravy. Walter Raleigh se stal kapitánem lodi, kterou pro výpravu poskytla Alžběta I. Z dvorských kruhů získal hraběte z Leicesteru a sira Francise Knollyse, správce dvorské pokladny. Viceadmirálem byl jmenován Knollysův syn Henry. Vztahy mezi Gilbertem a jeho zástupcem nebyly dobré a vedle špatného počasí se podepsaly na neúspěchu.³⁴

Gilbert chtěl dosáhnout amerického kontinentu mezi 30°-60° severní zeměpisné šířky. Pomýšlel na založení osídlení na severu a na jihu. Severní osídlení mělo sloužit jako mezistanice na cestě do Číny, zato jižní mělo sloužit jako základna pro nájezdy na španělské državy.³⁵ Dvůr přestal Gilbertovu plánu důvěřovat a i pro věřitele se stal nevěrohodný. Začal proto hledat podporu u anglických katolíků. Roku 1581 se zpřísnily tresty za církevní přečiny, a proto již následujícího roku navázal jednání s katolickým obchodníkem Georgem Peckhamem, kterému nabídl několik miliónů akrů půdy v Americe.³⁶

2. 1 Newfoundland pod anglickou správou

Roku 1583 se Gilbert odhodlal po několika letech k dalšímu kolonizačnímu pokusu. Dne 3. 8. 1583 dosáhl kotviště Saint John na Newfoundlandu, který vložil pod správu Anglie dne 5. 8. 1583.³⁷

---

³³ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations, Voyages, Traffiques and Discoveries of the English Nation*. Vol. XII, America. Part I, Edinburg 1889, s. 306.

³⁴ OSGOOD, L. H., *The Proprietary Province as a Form of Colonial Government*, in: *The American Historical Review*, Vol. 2, No. 4, 1897, s. 648.

³⁵ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 525.

³⁶ BEJBLÍK, A., *Život a smrt renesančního kavalíra*, Praha 1989, s. 48.

³⁷ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations*, Vol. XII, s. 337.

Ostrov nebyl trvale osídlen, nalézaly se zde pouze sezónní rybářské stanice. Rybáři ze Španělska, Portugalska, Francie a Anglie se stali svědky tohoto Gilbertova prohlášení. Gilbert pouze využil dané příležitosti a dovršil toho, co započal před více než osmdesáti lety John Cabot.

Jak stanovila výsadní listina, na tomto území měly platit anglické zákony. Gilbert ihned ustanovil tři nejdůležitější nařízení. Veřejné vykonávání víry mělo být ve shodě s anglikánskou církví. Pokud, by byl někdo usvědčen z jakýchkoli praktik proti Jejímu Veličenstvu, měl být souzen jako zrádce podle anglických zákonů. Pokud, by někdo mluvil urážlivě o Jejím Veličenstvu, měl být potrestán uříznutím uší a zároveň jeho loď a zboží podléhalo konfiskaci. Na Newfoundlandu se nezdržel dlouho a po opuštění ostrova se vydal jižněji, směrem ke Cape Bretonu, kde jej během plavby zastihla nepřízeň počasí a on utonul.³⁸

Nakonec se ukázalo, že Newfoundland byl velkou finanční i materiální zátěží.³⁹ Nelze však jednoznačně říci, že Angličané ztratili o tuto oblast definitivní zájem. Naopak, vydáním výsadní listiny krále Jakuba I. z roku 1610, vznikla Londýnsko – bristolská společnost, nazývaná též jako Newfoundlandská. Ambicí společnosti bylo založit osídlení na východním pobřeží poloostrova Avalon.⁴⁰ Šlo právě o to pobřeží, které v roce 1583 prozkoumávala Gilbertova výprava. Dle záznamů z dřívějších Gilbertových cest zde byla možnost narazit na stříbro.⁴¹ Záměr společnosti se uskutečnil koncem léta 1610, osídlení však bylo velmi skromné, čítající 39 osob pod vedením Guvernéra Johna Guye.⁴²

2. 2 Ostrov Roanoke

Dne 27. dubna 1584 vypluly dvě lodě k americkému pobřeží v čele s kapitány Philipem Amadem a Arthurem Barlowem. Znamý lodivod Simon Ferdinando se účastnil anglických výprav na Roanoke v letech 1584, 1585 a 1587.

---

³⁸ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations*, Vol XII, s. 338.

³⁹ QUINN, B. D., *England and the discovery of America 1481-1620: from the bristol voyages of the fifteenth century to the pilgrim settlement at Plymouth: the exploration, exploration, and trial-and-error colonization of North America by the English*, London 1974, s. 239.

⁴⁰ CELL T. G., *The Newfoundland Company: A Study of Subscribers to a Colonizing Venture*, in: *William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 22, No. 4, 1965, s. 616.

⁴¹ HAKLUYT R., *The Principal Navigations*, Vol. XII, s. 343.

⁴² CELL T. G., c. d., 622.

Když Ferdinando působil ve španělských službách, získal povědomí o této oblasti.⁴³

Dne 13. července 1584 došlo k oficiálnímu záboru území na základě výsadní listiny, kterou roku 1584 obdržel Raleigh.⁴⁴ Z Barloweových záznamů o Roanoke později vycházel Ralph Lane.⁴⁵ Šlo o první písemný doklad o tomto území. Kromě místopisu oblasti byl důležitý popis vztahů jednotlivých kmenů, pohostinných domorodců, kteří se nebránili výměnnému obchodu a informace o klimatických podmínkách a úrodnosti půdy.⁴⁶ Tím se otevřela cesta ke vzniku Virginie, jejímž guvernérem se stal nyní již sir Raleigh.

Dne 9. dubna 1585 vyplula další výprava v čele s Richardem Grenvillem, kterou již doprovázel značný počet vojáků, menší skupina specialistů a posádka.⁴⁷ Vojenské velení připadlo Laneovi, specialistovi na budování opevnění; zřejmě i z tohoto důvodu byl vybrán. Náčrty a plány vytvořil kartograf John White. Vedle zajištění bezpečnosti osadníků se zájem výpravy obracel i k expediční činnosti. Grenville podnikl vlastní expedici v létě 1585. V této činnosti později pokračoval i Lane. Během těchto průzkumných expedic se cestovatelé seznamovali s okolním prostředím. Cenné písemné svědectví poskytl popis Thomase Herriota.⁴⁸

Expedice utrpěla především kvůli averzi vůči Grenvillovi, kterého obvinili ze svévolného a nespravedlivého jednání. Lane ve své korespondenci siru Francisu Walsinghamovi psal o Grenvillově násilnickém vedení. Mezi několika významnými členy posádky, kteří tvořili jeho poradní sbor, se vytvořila anti-grenvillovská frakce. S narůstajícím napětím se Grenville rozhodl v srpnu 1585 k návratu do Anglie. Po jeho odjezdu se stal Lane velitelem a na ostrově spolu s ním zůstalo 108 osadníků.⁴⁹

Když v červnu 1586 připlul sir Francis Drake k pobřeží Roanoke, byl překvapen slabostí anglického osídlení a zklamán, že nenalezl odpovídající přístav. Stav osadníků se nezdál být nejlepší a ani pokus najít vhodnější pozici na

---

⁴³ QUINN, B. D., c. d., s. 254.

⁴⁴ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations, Voyages, Traffiques and Discoveries of the English Nation*, Vol. VIII, Glasgow 1904, s. 289.

⁴⁵ Tamtéž, s. 310.

⁴⁶ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations*, Vol. XIII, s. 329.

⁴⁷ QUINN B. D., Preparation for the 1585 Virginia Voyage, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 6, No. 2, 1949, s. 219.

⁴⁸ Tamtéž, s. 220.

⁴⁹ CALENDAR OF STATE PAPERS, COLONIAL SERIES, 1574-1660, London 1860, s. 5.

druhé straně zátoky se kvůli nepřízni počasí nezdařil. Drake přeživším osadníkům nabídl, že je dopraví zpět do Anglie. Když se o měsíc později Grenville vrátil zpět na Roanoke se zásobami, našel osadu opuštěnou. Na ostrově tehdy zanechal 15 osadníků, kteří měli tvořit základ druhé kolonie.⁵⁰

Zvláště koncem 80. let 16. století začali Španělé vážněji přistupovat ke zprávám o anglickém osidlování Severní Ameriky. Znepokojeni anglickou aktivitou se v létě 1587 vydal Pedro Marqués na průzkumnou plavbu k zátocě Chesapeake. Bylo to přibližně v období Whitovy výpravy. Silná bouře jej však vychýlila z kursu a musel se vrátit zpět. Již koncem roku 1587 se jednalo jak s Angličany v zámoří naložit. Španělský král Filip II pověřil Marquése, aby v květnu 1588 zaútočil na anglickou kolonii. Výprava, která se uskutečnila v létě 1588, našla pouze zbytky anglického osídlení. Nicméně od námořníků, kteří pracovali v anglických službách, se Španělé dozvěděli daleko podrobnější a přesnější informace o poloze kolonie i o Grenvillově a poslední Whitově výpravě. Marqués pověřený vedením další proti-anglické akce v roce 1589 získal daleko větší prostředky. Byl zde uveden požadavek, aby byla na vhodném místě Chesapeacké zátoky založena pevnost s posádkou o počtu 300 mužů.⁵¹

Hakluyt si uvědomoval nebezpečí, které by mohli především Španělé představovat pro nově vznikající anglické osídlení. Případná hrozba vycházela i od domorodého obyvatelstva, se kterým se Angličané čas od času dostávali do konfliktu. Pro stabilní vývoj kolonie se zdůrazňovala potřeba silného fortifikačního systému.⁵²

Z důvodu náročnosti a nákladnosti celého podniku bylo nutné vytvořit co možná nejefektivnější podmínky pro naplnění stanovených cílů. To se týkalo výběru posádky a prvních osadníků na základě jejich zkušeností a dovedností spojené s mírou prospěšnosti komunitě.

Lane pochopil, že pro úspěšnou kolonizaci je potřeba vybudovat odpovídající přístav. Ve svém hlášení Raleighovi doporučil posunutí místa pro osídlení do zátoky Chesapeake. Tento plán konzultovali i s Hakluytem, který jej podpořil.⁵³

---

⁵⁰ QUINN B. D., c. d., s. 274.

⁵¹ Tamtéž, s. 278.

⁵² HAKLUYT, R., *The Principal Navigations*, Vol. XIII, s. 230.

⁵³ QUINN B. D., c. d., s. 291.

Dne 8. května 1587 vyplul se 117 osadníky na palubě do Virginie John White, který zůstal věrný původní myšlence. Kolonie měla být organizována na principu rodinného osídlení. Posádku tvořili nejen muži, ale i ženy a děti.⁵⁴

Raleigh dal Whiteovi jasné instrukce, ve kterých měl vyzvednout oněch 15 Grenvillových osadníků a poté se ubírat k Chesapeake. Na ostrově nebyl nikdo z „druhé kolonie“ nalezen. Přes naléhání posádky došlo k usazení opět na Roanoke.⁵⁵

Koncem léta 1587 se White rozhodl vrátit zpět do Anglie, aby doplnil zásoby. V jeho spěšném návratu na Roanoke bránila válka a pirátství. Situace se zdála příznivější v roce 1589 a s podporou několika přispěvatelů se vydal se zásobovacími loděmi na Roanoke. K jeho zděšení byla osada vypleněna a jediná stopa, název ostrova Croatoan dávala tušit, kde osadníci mohou být. Pátrání po zmizelých osadnících nebylo kvůli nepřízni počasí možné. „Ztracená kolonie“ se stala legendou pozdní alžbětinské doby.⁵⁶

Příčiny anglického nezdaru se týkaly především nedostatečného počtu kolonistů, který by dokázal efektivně fungovat. Důležité bylo ubránit se před případným napadením a dokázat účinně hospodařit, aby osada dokázala přečkat nejhorší počáteční období. Systém zásobování spočíval na nákladném vysílání zásobovacích lodí. Zpoždění zásobovacích karavan znamenalo ohrožení celého projektu. Ani závislost na směně potravin s Indiány neskýtala příhodné podmínky na úspěch. Problémy se nevyhnuly ani organizačně - správní oblasti. Osídlení na Roanoke a počátky osídlení ve Virginii bylo spjato s přísnými tresty pro udržení kázně polovojenské moci. Je nutno podotknout, že udržování disciplíny pevnou rukou bylo efektivní jak pro Lana, tak pro Smithe. Nelze taktéž opomenout řevnivost mezi vůdčími příslušníky jednotlivých posádek. Období let 1578 – 1590 lze považovat podle dosažených výsledků za pomalé a prozatímní.

---

⁵⁴ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations*, Vol. XIII, s. 433.

⁵⁵ QUINN B. D., c. d., s. 291.

⁵⁶ HAKLUYT, R., *The Principal Navigations*, Vol. XIII, s. 450.

3. Obchodní společnosti a jejich účast na kolonizaci

V roce 1603 zemřela Alžběta I. a na anglický trůn nastoupil její skotský příbuzný král Jakub I. Stuart.⁵⁷ Změna anglické politiky s nástupem nové dynastie Stuartovců přišla náhle. Roku 1604 došlo k uzavření míru se Španělskem. Jakub I. dbal na jeho dodržování a nechtěl zavdat příčinu k jeho porušení.⁵⁸

3.1 Virginie

Dne 20. listopadu 1606 Jakub I. vydal výsadní listinu, ve které se hovoří o osidlování Virginie, nebo i jiných částí Ameriky, které nenáleží pod vládu anglického krále, nebo které nejsou ovládány žádným křesťanským panovníkem nebo národem. Byl zde přesně vymezený prostor působnosti mezi 34°-45° zeměpisné šířky. Působnost Londýnské společnosti byla vymezena mezi 34°-41°. Druhá společnost byla zastoupena především městy Bristol, Exeter a Plymouth, vymezení bylo stanoveno mezi 38°-45°. Patent určoval vzdálenost směřující do vnitrozemí, kterou určil na 100 mil. Nárok společnosti na půdu ležící podél pobřeží na sever a jih od první osady činil 50 mil. V překrývajících se oblastech, kde mohlo docházet ke konkurenčním střetům, stanovil vzdálenost osad minimálně 100 mil. Panovník povolil osidlovat americkou půdu svými poddanými za předpokladu zajištění dostatečných zásob potravin, zbraní a nářadí nezbytných k životu a zajištění obrany. Jakub I. upravil koloniální administrativní správu, která spočívala na Radě, která měla být v každé kolonii a měla se skládat ze 13 členů. Koruna se zde snažila udržet svůj vliv tím, že Radu ustanovenou v Anglii jmenoval panovník. Akcionáři obdrželi záruky, že po pětiletém období zisky získané obchodem nebo těžbou budou rozděleny mezi akcionáře v poměru k držbě akcií a na stejném principu se měla rozdělovat půda.⁵⁹

Koncem roku 1606 dokončila londýnská pobočka své přípravy, aby se 20. prosince mohlo vydat na cestu do Virginie 144 osadníků. V čele výpravy stanul kapitán Christopher Newport. Osadníci se měli především vyvarovat chyb, které se staly osudné roanocké kolonii. Když dne 26. dubna 1607 vplula skupina tří lodí

---

⁵⁷ TREVELYAN, M. G., *England under the Stuarts*, London 1972, s. 73.

⁵⁸ Tamtéž, s. 75.

⁵⁹ MACDONALD, W., (ed.). *Select Charters and other Documents Illustrative of American History 1606-1775*, London 1899, s. 1-9.

do zátoky Chesapeake, při dosažení virginského pobřeží se odtajnilly příkazy, které vezl Newport. Stálo v nich, že Bartolomew Gosnolld, John Smith, Edward Wingfield, Christopher Newport, John Ratcliffe, John Martin a George Kendall tvoří Radu, která měla vybrat svého prezidenta, tak aby vytvořili koloniální vládu. Do 13. května se hledalo vhodné místo pro založení osady.⁶⁰

Dne 14. května zvolili prvním prezidentem kolonie Edwarda Wingfielda. Wingfieldovo funkční období mělo trvat rok, jenže kvůli komplikacím se zajištěním zásob jeho popularita klesala a již 11. září jej nahradil kapitán John Ratcliff. Wingfield uváděl, že došlo k vytvoření mocenského triumvirátu Ratcliffa, Smitha a Martina. Gosnold totiž nepřežil letní epidemii a Kendalla rovněž jako Wingfielda sesadili.⁶¹ Když se v září 1608 stal prezidentem kolonie Smith, jeho představa se odlišovala od ostatních členů Rady. Smithův postoj k hledání drahých kovů byl negativní, raději dával přednost těžbě dřeva, výrobě dehtu a potaše. To bylo blízké Hackluytově a Gilbertově představě.⁶²

George Percy, který zaznamenal počátky Jamestownu, se neodchyloval od lichotivého popisu svých předchůdců a současníků, na druhé straně však líčil beznaděj spojenou s velkým úbytkem obyvatel především v letních měsících a útoky Indiánů. Osadníci umírali na úplavici, otoky a horečky. Zásoby jídla se tenčily a voda, kterou pili, byla plná kalu a špíny.⁶³

Období 1607-1609 lze považovat za počáteční fázi, kdy reálně hrozil krach celého projektu. V roce 1609 byla situace v Jamestownu taková, že když dorazil sir Thomas Gates, našel naživu z 600 osadníků pouhých 60. Gates očekával, že nalezne prosperující a plně zásobenou kolonii.⁶⁴ Neschopnost samozásobovat kolonii vedlo k vykreslování osadníků jako lenochů. Na druhé straně je nutné zdůraznit, že v Anglii se nacházely oblasti vhodné spíše pro pastevectví. Plochy na zemědělskou činnost byly malé, čímž lidé šetřili nejen svůj čas, ale i své síly pro řemeslnou práci. Častým jevem byl odchod do úrodnějších oblastí, kam tito lidé

---

⁶⁰ SMITH J., *The Generall Historie of Virginia, New England and The Summer Isles*, Glasgow, 1907, s. 87.

⁶¹ WINGFIELD, E., *A diskurse of Virginia*, Boston 1860, s.16-17.

⁶² ROZWANC, C. E., Captain John Smith's Image of America, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 16, No. 1, 1959, s. 33.

⁶³ TYLOR, G. L., *Narratives of Early Virginia, 1606-1625*, New York 1907, s. 20.

⁶⁴ WHITAKER, A., *Good News from Virginia*, Londýn 1613, s. 21.

odcházeli vykonávat sezónní práce, i když jejich vlastní úroda nedosahovala takových výnosů.⁶⁵

Angličané si uvykli nakupovat potraviny, zvláště pokud šlo o řemeslníky, kteří využívali toho, že jsou odborníci ve svém oboru. Ti, kteří své schopnosti nemohli nijak prokázat, museli vykonávat podřadnou práci na farmách. Virginská společnost určovala pracovní dobu na několik hodin denně. Problematictější bylo přinutit kolonisty efektivně pracovat. Příslušníci vyšších společenských vrstev odmítali pracovat, protože nebyli na tvrdou práci zvyklí.⁶⁶

V době největšího nedostatku se kolonisté obrátili o pomoc na místní powhatanské Indiány. Společnost trvala na tom, aby kolonisté nijakým způsobem neohrožovali domorodé obyvatelstvo. Věřili, že obchod a církevní konverze vyžadují klidný přístup. Společnost přijala šíření křesťanství jako hlavní bod svého programu pro kolonizaci. Toto pojetí svobodného obchodu a víry mělo být v kontrastu se španělskými praktikami útisku Indiánů. Virginská mise měla obnovit dobré jméno křesťanů.⁶⁷

Klima východního pobřeží Severní Ameriky se zcela odlišovalo od klimatu stejné zeměpisné šířky v západní Evropě. Předpokládalo se, že poloha je určující. Např. Newfoundland leží o něco jižněji než Anglie, Virginie leží ve stejné zeměpisné šířce jako Španělsko. Stěhování do Virginie vytvářelo představu ztráty „anglickosti“ tedy určitých charakterových anglických rysů a zvyků, osadníci se obávali, že by se mohli daleko více přiblížit Španělům, které považovali za vznětlivé a nedůvěryhodné. Sami sebe vnímali jako mírný lid žijící v mírném klimatu a měli jasnou představu o charakterových typech vytvořenými těmito extrémy, se kterými se museli potýkat, především s horkem a vlhkostí.⁶⁸

Z tohoto obecného předpokladu, že se Angličanům povede nejlépe v mírném klimatu, vycházelo úsilí o kolonizaci Newfoundlandu a Nové Anglie. Ve 30. letech 17. st. se začala propagovat „zlatá střední cesta“ mezi studeným severem a horkým jihem. Těmito oblastmi byla myšlena Karolina a Maryland.

---

⁶⁵ MORGAN, E., The Labor Problem at Jamestown, 1607-1618, in: *The American Historical Review*, Vol 76, No. 3, 1971, s. 606.

⁶⁶ Tamtéž, s. 597.

⁶⁷ QUITT, H. M., Trade and Acculturation at Jamestown, 1607-1609: The Limits of Understanding, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 52, No. 2, 1995, s. 229.

⁶⁸ KUPPERMAN O. K., Fear of Hot Climate in the Anglo-American Colonial Experience, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 41, No. 2, 1984, s. 215.

Slunce bylo považováno za zvláště nebezpečné pro lidi, kteří nebyli zvyklí pracovat v jeho žáru. Horké klima v kombinaci s vlhkostí a infekčním vzduchem bylo vhodným prostředím pro šíření mnohých nemocí, které způsobovaly vysoké ztráty na straně kolonistů.

Neuspokojivý stav kolonie donutil vedení Virginské společnosti k reorganizaci. Dne 23. května 1609 Jakub I. vydal II. virginskou smlouvu. Hlavní změny se týkaly rozšíření geografické hranice působnosti Virginské společnosti, na 200 mil severně, jižně a směrem na západ. Královská rada pro Virginii získala větší samostatnost ve správě kolonie. Určující funkci získal pokladník Společnosti. Rada měla pravomoc jmenovat, ale i odvolávat guvernéra a koloniální úředníky, k jejím pravomocem patřilo vydávání a rušení zákonných norem, instrukcí a nařízení.⁶⁹

Další významná změna přišla 12. března 1612, kdy Jakub I. vydal III. virginskou smlouvu. Zde přiznal větší rozhodovací pravomoc akcionářům, kteří se měli několikrát do roka setkávat na valných hromadách. Bylo jim uděleno loterijní právo. Forma obchodní společnosti se měnila dle potřeb akcionářů. Prodej akcií, hledání dalších přispěvatelů a organizování loterií sloužilo k zavedení finančních fondů. Finanční prostředky, které z nich plynuly, se vynakládaly k zajištění pracovních sil, na základě propagandy a k zajištění adekvátního dozoru a administrativy.⁷⁰

Vedoucí představitelé Společnosti se snažili získat nad kolonií co možná největší vliv, především ve výběru vedoucích funkcionářů kolonie. Prezident kolonie, byl nahrazen Společností určeným guvernérem. Ten koncentroval do svých rukou politickou a vojenskou moc. Především proto, aby se kolonie vyhnula sporům. Mohl si vytvořit poradní orgán, ale jeho závěry nebyl nijak vázán.⁷¹

V létě 1610 získala osada nové zásoby s příjezdem prvního guvernéra kolonie Thomase Westa, lorda De La Warr. Nicméně se ukázalo, že osud kolonie nebude jednoduchý, zvláště poté co roku 1610 vypukla I. anglo-powhatanská válka. Aby zamezil útokům Indiánů, rozhodl se využít svých vojenských

---

⁶⁹ MACDONALD, W., c. d., s. 11-16.

⁷⁰ DIAMOND, S., *From Organization to Society: Virginia in the Seventeenth Century*, in: *American Journal of Sociology*, Vol. 63, No. 5, 1958, s. 460.

⁷¹ MIDDLETON, R., *Colonial America: A History to 1763*, Oxford 2011, s. 62.

zkušeností. Rozdělil osadníky do skupin, aby mohli pracovat a zároveň se dostatečně ubránit. Jako vojenský velitel prosazoval vůči domorodému obyvatelstvu taktiku spálené země. Brzy však onemocněl a vrátil se zpět do Anglie, místo sebe ustanovil zástupcem Percyho.⁷² De La Warr rovněž upozorňoval investory na využití sousedních ostrovů nacházející se v zátocce. Domníval se, že investované prostředky se brzy zhodnotí.⁷³

Až sir Thomas Dale v květnu 1611 prosadil kodex *Lawes, Divine, Morall and Martiall*. Těmito tvrdými opatřeními je přinutil opět do práce a zachránil tak před hladověním. Alexander Whitaker zaznamenal počátky Dalem založené osady Henrico, kde působil jako kazatel. Henrico se mělo stát zdravějším a snadno ubránitelným místem pro život kolonistů.⁷⁴

Tehdy roku 1611 připlulo k ústí řeky James několik španělských lodí, aby prozkoumalo stav a sílu anglického osídlení. Při průzkumu pobřeží kolonisté zatkli tři španělské agenty. Poslední přeživší Diego de Molina pobýval v letech 1611 až 1616 v jamestownském vězení a informoval španělské představitele o aktuální situaci. Z obav možného růstu vybízeli k útoku na anglické osídlení. Nepředpokládal žádné nebezpečí plynoucí z tohoto napadení. Vedoucí představitelé měli nějaké vojenské zkušenosti z Nizozemí, ale kolonisté nebyli připraveni k boji. Dosvědčil, že prozatímní podmínky nejsou nejlepší. Kolonie byla špatně zásobena, přiděly potravin byly malé a rovněž chyběl dostatek kvalitních oděvů. Upozornil tak na vysokou mortalitu, kdy téměř polovina nově příchozích zemřela. Poměry považoval za kruté a sami kolonisté si připadali jako otroci. Proto se začala šířit nespokojenost a mnozí začali Jamestown opouštět.⁷⁵

Roku 1614 se Dale přičinil o rozdělování 3 akrů půdy mezi kolonisty. Nahradil občinový systém soukromým vlastnictvím.⁷⁶ Kolem roku 1617 podstatná část kolonistů splnila své závazky vůči Společnosti, čímž mohla pracovat sama na sebe. Staří osadníci, kteří přišli do kolonie před rokem 1616, získali 100 akrů půdy do neomezeného vlastnictví, pokud splnili všechny finanční závazky Společnosti. Pozdější osadníci - akcionáři získali do trvalého vlastnictví 50 akrů

---

⁷² TYLOR, G. L., c. d., s. 212.

⁷³ Tamtéž, s. 213.

⁷⁴ WHITAKER, A., c. d., s. 37.

⁷⁵ TYLOR, G. L., c. d., s. 220-222.

⁷⁶ HAMOR, R., *A True Discourse of the Present State of Virginia*, Richmond 1957, s. 17.

půdy na osobu a dalších 50 akrů na člena rodiny. Ti, kteří připlouvali na náklady Společnosti, se stávali nájemci půdy a po dobu sedmi let odevzdávali poloviční podíl z výnosů. Tato doba odpovídala splacení nákladů spojených s cestou a stravou.⁷⁷

Období let 1617 až 1629 lze považovat za tabákový boom. Naskýtal se totiž dva možné způsoby jak zbohatnout. První vycházel z předpokladu nalezení drahých kovů. Druhý způsob počítal s držbou a kultivací půdy. Analýzy rudy z Virginie poukázaly na lichost nerostného bohatství. Virginie se tak stala významnou pěstitelskou oblastí tabáku. Pěstební činnost započala po roce 1612 z popudu plantážníka Johna Rolfa. Angličané se jej naučili pěstovat od Indiánů. Tabák se stal velmi žádanou komoditou, do té doby se do Anglie dostával ze Španělska. Pěstování tabáku se postupně růstem poptávky rozšiřovalo i do severní části Ameriky. Do roku 1621 vývoz stoupl na 350 000 liber ročně. Pěstování nevyžadovalo speciální nástroje a nebylo ani fyzicky náročné. Tabák však po několika letech půdu vyčerpal. To podnítilo zakládání osad a plantáží západním směrem.⁷⁸

Králové Jakub I. a Karel I. měli však k tabáku negativní postoj. Již v roce 1604 bylo uvaleno na tabák dovozní clo. Jeho používání se snažili zúžit pouze na léčebné procedury. Roku 1624 vyjádřil Jakub I. své dřívější přesvědčení, že by kolonie nemohla prosperovat, kdyby se spoléhala pouze na pěstování jediné plodiny a zanedbávala ostatní, daleko důležitější. Stejný názor zastával i Karel I., ten prosazoval pěstování technických plodin. Roku 1631 Tajná rada instruovala oblasti, ve kterých se tabák pěstoval, aby se jeho produkce omezila.⁷⁹ Když Jakub I. vytvořil královský monopol na prodej tabáku, prodejci museli získat jeho výsadní listinu, ze které mu plynuly značné zisky.⁸⁰

Roku 1618 se pokladníkem Společnosti stal Sir Edwin Sandys, který se snažil vytvořit pro kolonizaci širší koncepci. Snažil se soustředit nejen na nájemce půdy, ale i na řemeslníky a investory, kteří měli podpořit virginskou produkci. V otázce vedení kolonie se však členové Společnosti rozcházeli. Sir Robert Rich

---

⁷⁷ MORGAN, E., The First American Boom: Virginia 1618 to 1630, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 28, No. 2, 1971, s. 169.

⁷⁸ FERGUSON, N., *Britské impérium*, Praha 2007, s. 96.

⁷⁹ BEER, G. L., c. d., s. 90.

⁸⁰ THE CAMBRIDGE, c. d., s. 294.

podporoval současný stav vedení kolonie, kdežto Sandys se domníval, že již nebude potřeba tvrdých kázeňských opatření zavedených Dalem.⁸¹ Nakonec se prosadila Sandysova koncepce. Lze říci, že do roku 1618 se situace v Jamestownu postupně stabilizovala a kolonie se postavila na vlastní nohy a byla schopna pokračovat ve své existenci bez strohých opatření zavedených Smithem a Dalem. Proto mohl guvernér George Yeardley zrušit *Martial Law*.⁸² V červnu 1619 dle instrukcí Společnosti Yeardley obeslal jednotlivé osady k účasti na shromáždění. Každá oblast vybrala dva zástupce.

Dne 30. července 1619 se sešlo v jamestownském kostele první volené zákonodárné shromáždění Virginie. Tímto krokem se omezila moc jmenovaného guvernéra. Prvním předsedou dvaadvaceti členné sněmovny se stal John Pory, příbuzný Yeardleyho a současně jeho sekretář. Poryho nelze považovat za starousedlíka, do Virginie připlul společně s Yeardleyem, Dosažení významné funkce ve virginském shromáždění lze připsat jeho politickým aktivitám v Anglii, když v letech 1605 až 1611 působil v parlamentu.⁸³ Když roku 1619 Pory informoval o situaci ve Virginii, zmínil se, že celé bohatství prozatím spočívá na pěstování tabáku a na zajištění dostatečné pracovní síly. Nicméně připomenul, že pro lepší stav kolonie by se slušela kvalitnější kultivace půdy založená na orbě, využití místních hroznů pro zakládání vinohradů a podpora pastevectví.⁸⁴

Mezi kritiky tamních poměrů patřil kapitán Nathaniel Butler, který strávil zimu 1622 ve Virginii. Ve svém pojednání příhodně pojmenovaném *Unmasked face of our Colony in Virginia* poukázal na špatné poměry a pozastavoval se nad tím, že sami kolonisté, ani obchodní společnost nedokázali zlepšit a zabezpečit během těch mnoha let své životní podmínky.⁸⁵

Kolonisté již v samotných počátcích zvolili nevhodnou lokalitu, oblast a Jamestown založili v blízkosti močálu, který kontaminoval pitnou vodu. Tak se stále udržovalo nezdravé prostředí.⁸⁶

Ani velikost osad nebyla dostačující, chyběly v nich domy pro nově příchozí osadníky a zvláště v zimních měsících shledal nedostačující zajištění

---

⁸¹ MORGAN, E., *The First American Boom*, s. 172.

⁸² MORGAN, E., *The Labor Problem at Jamestown*, s. 595.

⁸³ TYLOR, G. L., c. d., s. 281.

⁸⁴ Tamtéž, s. 284.

⁸⁵ Tamtéž, s. 412.

⁸⁶ Tamtéž, s. 412.; WHITAKER, A., c. d., s. 37.

životaschopnosti osad. Postrádal snahu virginských kolonistů zapojit se do dobročinné a dobrovolné práce. Upozornil, že stav a rozsah propagovaných komodit je nedostačující. Pěstování tabáku se stalo významným zdrojem příjmů, a proto mnoho kolonistů usilovalo, aby mohlo tabák pěstovat. To se dělo na úkor jiných plodin.⁸⁷

Butler svůj spis adresoval Jakubovi I. v roce 1623, kdy záležitosti nad Virginii převzala Tajná rada. Ta sestavila komisi, která měla prověřit současný stav kolonie. Počet kolonistů se pohyboval kolem 1 200 osob. Během 17 let vyslala Společnost do Virginie kolem 5 000 osob. Sir Francis Bacon ve své eseji *O zámořských objevech* odsoudil chamtivost a ziskuchtivost akcionářů, kteří raději upřednostňují své vlastní zájmy před blahem kolonie. Osazování země přirovnal k osazování lesa, u kterého nelze počítat s okamžitým užitekem. Zastavil se u palčivých problémů, pro které hledal krátká a výstižná řešení.⁸⁸

Závěr, který byl předložen, znamenal jedině: dne 24. května 1624 došlo ke zrušení výsadní listiny Virginské společnosti a Virginie se tak stala královskou kolonií. Jakub I. potvrdil dřívějšího guvernéra Francise Wyatta. Kolonisté v petici adresované panovníkovi žádali, aby mohli pokračovat v takové správě kolonie, pod kterou nyní žili. Prosili jej, aby neupadli do rukou Sira Thomase Smitha a jeho důvěrníků. Jakub I. otevřel možnost vytvoření nového způsobu vedení kolonie, pro tento účel jmenoval poradní komisi. Jenže v březnu 1625 zemřel a Karel I. se pustil do reorganizace virginského zákonodárného shromáždění.⁸⁹

Dne 13. května 1625 vydal proklamaci o Virginii, ve které se přihlásil k následování otcova odkazu a ustanovil, že koloniální správa nemá být závislá na obchodních společnostech nebo korporacích, ale podřízena panovníkovi a Tajné radě.⁹⁰

---

⁸⁷ TYLOR, G. L., c. d., s. 414.

⁸⁸ BACON, F., *Nová Atlantida a Eseje*, Praha, 1980, s. 75.

⁸⁹ SAINSBURY, N. W., The New Government for Virginia, 1624, in: *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 7, No. 1, 1899, s. 38, 46.

⁹⁰ SAINSBURY, N. W., Virginia 1624-1625, in: *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 7, No. 2, 1899, s. 133-134.

3. 2 Plymouthská kolonie

Když se roku 1583 stal John Whitgift arcibiskupem z Canterbury, rozhodl se o očistu anglikánské církve. Potlačoval organizované skupiny protestantů mimo anglikánskou církev a usiloval o omezení vlivu sektářů. Týkalo se to sociálních radikálů, kteří usilovali o rozvrácení majetkových a společenských vztahů. Svým příznivcům slibovali ideu utopistické společnosti.⁹¹

Počátkem roku 1597 se několik separatistů vedených Francisem Johnsonem odhodlalo na průzkumnou misi do zátoky Svatého Vavřince. Potřebný finanční obnos si zajistili u anglo–nizozemských obchodníků, především Petera Hilla a Abrahama van Harwicka. Johnson předložil Tajné radě formální petici, ve které žádal o povolení opustit Anglii. Ta podmínila svůj souhlas loajalitou k anglické Koruně a přímo určila místo a podmínky jejich usazení.⁹²

Nová generace laydenských separatistů reprezentovaná v první čtvrtině 17. století Johnem Robinsonem, Williamem Brewsterem a Williamem Bradfordem oživila myšlenku odchodu do Ameriky. V letech 1617 až 1619 dostávala kolonie jasnější podobu a program založený na mravních zásadách a dodržování náboženských pravidel.⁹³

Objevily se i záporné hlasy, které upozorňovaly na rizika spojená s cestou, nemocemi a indiánským nebezpečím. Ne všichni proto opustili Leiden, někteří se k tomu odhodlali až v následujících letech. Leydenští neměli ještě jasnou představu o cíli své cesty a rozhodovali se mezi Guyanou a Virginii. Guyanu považovali za úrodnou zemi, ale hrozilo tam španělské nebezpečí a účinnou pomoc nemohli očekávat. Pro případné usazení ve Virginii požadovali nezávislé postavení a panovníkem garantovanou náboženskou svobodu. Ve Virginii dominoval vliv anglikánské církve, a proto se obávali věroučných střetů a podobné perzekuce jako v Anglii. Jakub I. jim náboženskou svobodu neudělil, ale prokázal ochotu jejich působení v Americe tolerovat.⁹⁴

V únoru 1620 získal od Virginské společnosti výsadní listinu John Pierce a jeho společníci, mezi které patřil také londýnský obchodník Thomas Weston. Ten

---

⁹¹ QUINN, The First Pilgrims, in: *The Willia and Marry Quarterly*, Third Series, Vol. 23, No. 3, 1966, s. 363.

⁹² Tamtéž, s. 373.

⁹³ Tamtéž, s. 382.

⁹⁴ DAVIS, T. W., (ed.). *Bradford's History of Plymouth Plantation 1606-1646*, New York 1908, s. 51. (dále jen BRADFORD'S HISTORY)

se seznámil s plány laydenských separatistů a nabídl jim svou pomoc. V té době se zformovala i Rada pro Novou Anglii. Weston v rybaření viděl snadné bohatství, a proto se snažil přimět leydenské, aby se usadili na území garantovaném Radou pro Novou Anglii.⁹⁵

Podle vzájemné dohody mezi Westonem a Cushmanem udělila každé osobě starší 16 let zdarma 1 akcii v hodnotě 10 liber, další akcie poskytovala až po zaplacení cestovních výloh. Kdo neuhradil cestovní výlohy, musel si náklady po dobu sedmi let odpracovat. Dva dny v týdnu směli pracovat pro svůj vlastní zisk. Ostatní finanční prostředky směřovaly do fondu, kde se kapitál akumuloval z obchodní činnosti. Po uplynutí sedmi let se celý fond, který již zahrnoval domy a pozemky, přerozděloval mezi akcionáře poměrným dílem.⁹⁶

Sociálně lze v této skupině nalézt aristokraty, řemeslníky, sluhy, ženy a děti. Ne všichni patřili k laydenským puritánům a nepojila je společná pouta. Na jedné straně u nich rostl odpor k náboženským radikálům, na druhé si uvědomili, že alespoň zpočátku bylo nutné spolupracovat.⁹⁷

Původní listina stanovila cílem plavby ústí řeky Hudson. Došlo však k vychýlení stanoveného kurzu a posádka se ocitla 220 mil od patentem stanovené oblasti.⁹⁸ Kolonisté se dostali mimo pravomoc Společnosti. Bradford se domníval, že Společnost na ně nemůže uplatňovat svůj vliv, zároveň si uvědomoval, že alespoň v počáteční fázi nemohou přerušit veškeré vazby. Rada pro Novou Anglii nově potvrdila dne 1. června 1621 jejich zástupci Johnu Pierceovi výsadní listinu, v níž uznala daný stav novo-anglické kolonizace. Kromě práva rybolovu a obchodování směli volit své zástupce, vydávat zákony a kontrolovat jejich dodržování.⁹⁹

Dne 11. listopadu 1620 čtyřicet jedna pasažérů podepsalo na palubě lodi tzv. Mayflowerskou smlouvu, ve které v hrubých obrysech vyjádřili své budoucí úmysly. Chybí v ní však zmínka o institucionálním fungování. Forma vlády se

---

⁹⁵ OSGOOD, L. H., *The American Colonies in the Seventeenth Century*, Vol. I., London 1904, s. 106

⁹⁶ ADAMS, T. J., *The Founding of New England*, Boston 1921, s. 93.

⁹⁷ PHILBRICK, N., *Mayflower : a story of courage, community, and war*, New York 2007, s. 40.

⁹⁸ BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 94-95.

⁹⁹ FARNHAM, M. F., *Documentary History of the State of Maine*, Vol VII, 1603-1688, Portland 1901, s. 47.

zdála být velmi jednoduchá, zajištěná na základě dobrovolného souhlasu. Podpis smlouvy spojil signatáře politicky i ideologicky. Důležitost této dohody spočívala na zajištění laydenského pojetí vlády a představ společnosti. Protože počet tzv. *strangers* z Londýna a Southamptonu, jak je laydenští nazývali, převažoval. Ti se rovněž zavázali ctít přijaté zákony. Dále ve smlouvě potvrdili svou věrnost panovníkovi a současně zvolili guvernérem Johna Carvera.¹⁰⁰

Edward Winslow si Jakubova svolení považoval. Panovník vyšel vstříc jejich snaze začít nový život v novém prostředí. Proto Jakubovi I. zůstali loajální a uznali jeho práva na vládu nad koloniemi. Rovněž věřil, že Jakub I. je považoval za čestné a spravedlivé, protože chtěli udržet mírumilovnou společnost.¹⁰¹

Krutá zima počátkem roku 1621 stála životy polovinu posádky a kvůli špatným hygienickým podmínkám se zde začala šířit infekce. Nevídné počasí budilo dojem opuštěnosti a neúrodnosti. Příhodné podmínky pro vznik osady New Plymouth vznikly až na jaře roku 1621. Osadníci začali s výstavbou domů, skladišť a opevnění.¹⁰² V té době zrovna zemřel guvernéř Carver a na jeho místo museli svobodní osadníci zvolit spolehlivého nástupce. William Bradford věnoval vedení kolonie přes třicet let svého života. Jeho zástupcem se stal Isaac Allerton, který zajišťoval finanční záležitosti kolonie u obchodní společnosti. Později spolu s dalšími sedmi zástupci utvořili Radu, která sloužila jako poradní sbor. Správní a soudní záležitost vyřizoval všeobecný sněm, v jehož čele stál guvernéř, který se každoročně volil. Obecní správa fungovala na základě dobrovolného souhlasu.¹⁰³

Navázání přátelských vztahů s indiánským náčelníkem Massasoitem, které trvaly až do roku 1662, lze považovat za další významný politický krok. Jednání vedl diplomat Edward Winslow, který získal Massasoitovu důvěru. Společně se zavázali, že nebudou na sebe navzájem útočit. Jakékoliv spáchané bezpráví se mělo přísně potrestat. Zároveň si slíbili vojenskou podporu v případě napadení jiným kmenem. Tato dohoda se neomezovala pouze bilaterálně, ale počítala se zapojením i ostatních indiánských kmenů.¹⁰⁴ Kolonisté se snažili prosadit své

---

¹⁰⁰ BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 106.

¹⁰¹ WINSLOW, E., *A Relation or Journal of the Beginning and Proceedings of the English Plantation Settled at Plimoth in New England*, London 1622, s. 149.

¹⁰² BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 108.

¹⁰³ Tamtéž, s. 108.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 111.

obchodní zájmy i u massachusettských indiánů, kteří se však přidali na stranu válečného kmene Narrangensettů a vytvořili s nimi vojenskou alianci. Narrangensetté nyní nesouhlasili s přátelskými vztahy mezi Indiány a kolonisty a rozhodli se nepočetnou osadu New Plymouth zničit. Byla to první zkouška anglo-pokanoketského přátelství. Díky pomoci Indiánů Samoseta a Squanta se kolonisté seznámili s okolím a osvojili si pěstování tamních zemědělských plodin a různé způsoby lovu.¹⁰⁵

Když Winslow téměř po roce hodnotil činnost kolonie, jejich pozice nebyla silná, vedle sedmi obytných budov, které sdílelo sedm až osm obyvatel, postavili čtyři budovy užitkové. Zaseli 20 akrů kukuřice a 6 akrů ječmene a hrachu. Díky dobrému počasí a lepšímu způsobu hnojení, který se naučili od indiánů, měli dobré výsledky sklizně. Winslow doufal, že obchodní partneři pochopí jejich složitou situaci, když polovina posádky zemřela a budou je i nadále podporovat.¹⁰⁶

Nedostatečná nakládka lodí tamními surovinami a nenaplnění obchodní smlouvy přimělo Thomase Westona vyslat do Nové Anglie vlastní skupinu kolonistů, na kterou chtěl mít větší vliv. Noví příchozí byli ve špatném stavu s minimálním zajištěním pro přežití, a proto nejprve využívali podporu plymouthských kolonistů a Indiánů. Poněvadž odmítali zavedená církevní pravidla, založili si vlastní osadu Wassagusset, která svým uspořádáním poměrů spíše připomínala rané osidlování Jamestownu. Jejich pokus neměl dlouhého trvání a již roku 1623 se osadníci stěhovali do Virginie nebo se vraceli zpět do Anglie.¹⁰⁷

Vztahy se Společností se zhoršovaly a roku 1627 po vzájemné dohodě ukončili spolupráci. Kolonisté získali záruky na dosavadní výsledky jejich společných snah. Allerton nabídl investorům, aby odprodali všechny své závazky na půdu a na majetek kolonie. Bradford a řada dalších se rozhodli zaplatit požadovaných 1800 liber a k tomu ještě dluhy váznoucí na kolonii. Za předpokladu získání monopolu na trhu s kůžemi.¹⁰⁸

---

¹⁰⁵ BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 94.

¹⁰⁶ WINSLOW, E., c. d., s. 133.

¹⁰⁷ BRADFORD'S HISTORY., 147.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 227.

Aby zajistil dostatečné příjmy, obchodní činnost kolonie pokračovala ve formě akciové společnosti po dobu šesti let. Rovněž se dlužná částka rozpočítala mezi kolonisty.¹⁰⁹ Každý svobodný muž získal jednu akcii, rodiny získávaly akcie na počet členů.

Bradford musel rozšířit pozemkovou držbu na 20 akrů země. Významně tím navýšil soukromou držbu od roku 1623, která činila 1 akr na osobu. Do té doby se prosazoval rodinný charakter přidělu půdy. Svobodní muži, kteří ještě nezaložili vlastní rodinu, se připojili k jiným rodinám. Takto přidělená půda tvořila pouze skromnou část několika metrů čtverečních. Guvernér Bradford tuto výměru považoval za dostatečnou. Uspokojením touhy kolonistů po půdě, uklidnil vzrůstající neklid. Produkce zemědělských výrobků tak vytvořila zásoby pro místní trh.¹¹⁰

Přestože se Plymouthská kolonie snažila o větší centralizaci než její severní soused, Bradford nezabránil pozdější decentralizaci a zakládání nových měst a vesnic. Kolonie začala zakládat své vlastní obchodní stanice a tím se zároveň rozšiřovat. Velkou zásluhu na tom měli John Howland a John Alden, kteří založili obchodní stanici na řece Kennebec a Edward Ashley a Thomas Willet, kteří založili obchodní stanici v povodí řeky Connecticut. Této stanice se roku 1635 oficiálně zmocnili Francouzi. Willet požádal o pomoc ve věci společného zásahu Boston. Massachusettští kolonisté však navázali s Francouzi obchodní styky a plymouthským se již nepodařilo obchodní stanici obnovit. Tak se uzavírala plymouthská expanze v povodí řeky Connecticut.¹¹¹

Někteří představitelé kolonie uznali, že bez potřebného počtu obyvatel nelze osídlenou oblast dlouho udržet. Příliv nových kolonistů se stal impulsem k zakládání dalších měst. Vznik Duxbury, Scituate a Marchfieldu vedlo k vytváření vlastní organizace. Bradford litoval opouštění bratrského společenství a spatřoval v jejich odchodu povrchní touhu po půdě, která jistě pohorší Boha proti nim. Bradford zde opět odrážel své přesvědčení o držbě a velikosti majetku, jako tomu bylo již v letech 1623 a 1627.¹¹²

---

¹⁰⁹ BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 228.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 136-137.

¹¹¹ STRATTON, A. E., *Plymouth Colony, Its History and People 1620-1691*, Salt Lake City 1986, s. 56.

¹¹² BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 293.

Snaha udržet pospolitost alespoň v počátcích kolonie se zdála být nevyhnutelnou podmínkou. Bradford doufal, že se více uplatní vzájemná vazba než individuální svoboda. Individuální nezávislost na veškeré autoritě nebyla ideálem 17. století. Nicméně, stát se freemanem znamenalo jiné pojetí svobody. Vztahovala se na svobodnou vůli a svobodné jednání ve prospěch veřejného blaha.¹¹³

3. 2. 1 Nizozemci a Francouzi v Severní Americe

Již od roku 1621 začali mezi Mysem Tresky a zátokou Delaware obchodovat Nizozemci. Ti začali o této oblasti publikovat mapy, anglické místní názvy přejmenovávali a území nazvali Novým Nizozemím. Angličané vnímali jejich přítomnost za porušení daných práv. Tajná rada pověřila anglického ambasadora v Haagu sira Dudleyho Carletona, aby přednesl stížnost na nizozemské počínání. Nizozemci nepřikládali Carletonovým stížnostem větší váhu.¹¹⁴

Nizozemci se snažili navázat s Angličany přátelské vztahy a zpočátku doufali v podporu. Sekretář v Novém Amsterdamu Isaak de Rasier připomínal Bradfordovi dobré vztahy mezi oběma státy a rovněž jej informoval o záměru vytvořit kolonii. Bradford se vzájemným obchodem souhlasil. Nikoli z důvodů aktuální nutnosti zásobovat kolonii, poněvadž ve své odpovědi Rasierovi sděloval, že mají zásob dostatek.¹¹⁵

Od roku 1627 se Francie snažila vytvořit koloniální podobu francouzského osídlení v Severní Americe. Nepřátelství mezi Anglií a Francií se projevilo i v zámoří. Roku 1629 se Angličané zmocnili Quebecu. Svoji pozici zde uhájili do roku 1632, kdy na základě vzájemné dohody v Saint Germain-en-Laye se Anglie vzdala získaných území.¹¹⁶

Karel I. nařídil vojákům a anglickým kolonistům vyklidit tuto oblast. Sir William Alexander varoval před neuváženou ztrátou Nového Skotska. Poukazoval

---

¹¹³ WEEDEN, B. W., *Economic and Social History of New England, 1620-1789*, Boston 1891 s. 50.

¹¹⁴ CALENDAR OF STATE PAPERS, c. d., s. 26, 27, 144.

¹¹⁵ BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 224-225.

¹¹⁶ ROPER, H. L., et al., *Constructing Early Modern empires: proprietary ventures in the Atlantic world, 1500-1750*, Leiden 2007, s. 121.

na francouzskou konkurenci v rybolovu a zpracovávání soli. Rovněž upozornil na hrozbu vybudování základny pro francouzské útoky.¹¹⁷

Tyto obavy byly oprávněné. Francouzi napadali a rabovali anglické obchodní stanice. Obchodníkům a kolonistům tak vznikaly velké škody.¹¹⁸

3. 2. 2 Vnitropolitická situace v Anglii za vlády Karla I.

Karel I. podporoval anti-puritánské tendence posilované arcibiskupem Williamem Laudem. Náboženská rozdílnost neměla být napříště tolerována. Tím se odbourávala nonkonformita, která v určité míře existovala za Alžběty I. a Jakuba I. Vyhovující museli být rovněž cizí církve založené kalvinistickými uprchlíky z Francie a Nizozemí a anglické kongregace v Nizozemí a Nové Anglii.¹¹⁹

Puritány tento postoj pobouřil a spatřovali v něm sbližování s Římem. Usilovali o reformu církve, ale na rozdíl od separatistů se jí nesnažili opustit. Odmítali vládu biskupů, jejichž pozice neměla oporu v Bibli. Tu považovali za jediný zdroj křesťanské autority. Zavrhlí rovněž katolické svátky a užívání liturgických předmětů. Ve svém přesvědčení následovali učení Jana Kalvína a věřili, že svět je špatný kvůli prvotnímu hříchu a jen několik málo vyvolených může být spaseno. Ačkoliv anglikánská církev uznávala tuto doktrínu, svou podstatu spásy hledala u Martina Luthera.¹²⁰

Kontinentální Evropa prožívala náboženskou válku a oni se obávali katolického vlivu směřující proti parlamentarismu a anglickému způsobu života. Karel I. se snažil posílit panovnický absolutismus známý v té době ve Francii a Španělsku. Jeho vláda útočila na tradiční vedení místní a hrabské samosprávy, obcházela parlament v daňových otázkách, omezovala práva vysoké šlechty ve prospěch královských úředníků, zasahovala proti neortodoxnímu praktikování. Zatčení několika členů sněmovny a rozpuštění parlamentu vyvolal nesouhlas s královým postupem.¹²¹

---

¹¹⁷ CALENDAR OF STATE PAPERS, c. d., s. 151, 156.

¹¹⁸ BRADFORD'S HISTORY., c. d., s. 285.

¹¹⁹ MILLER, J., *The Stuarts*, London 2006, s. 71.

¹²⁰ MIDDLETON, R., *Colonial America: A History to 1763*, Oxford 2011, s. 85.

¹²¹ MILLER, J., c. d., s. 81.

Karlovi politicky uškodilo, že se nezapojil do Třicetileté války na straně protestantů. Zvláště v době, kdy po jejich boku bojovala i katolická Francie. Zprávy o švédských vojenských úspěších byly v Anglii velmi příznivě sledované. Karel se však necítil povinován podpořit protestantské síly a snažil se revitalizovat síly po válce se Španělskem.¹²²

Zhoršující se hospodářská situace spolu s politickými a náboženskými důvody sehrála významnou roli během tzv. Velké migrace. Ta začala před rokem 1630 a ukončila ji až občanská válka. Odhaduje se, že Anglii opustilo přes 20 tisíc lidí. Z tohoto počtu odešlo 16 tisíc do Nové Anglie. Tím se vytvořilo silné koloniální osídlení preferující rozvoj měst, před jednotlivými izolovanými farmami, které vznikaly ve Virginii. Vzrůstající touhou po půdě začali kolonisté uplatňovat tzv. *vacuum domicilium*, jež poskytovala uživateli půdy větší práva než jeho držiteli. Indiáni většinou půdu neobdělávali, proto na ni podle nich neměli nárok. Kolonisté sice indiánskou zemi vykupovali, ale nikoliv za její reálnou hodnotu. Indiáni totiž chápali vlastnictví jinak než Evropané.¹²³

3. 3 Massachusettští kolonisté

Puritáni z východní Anglie se organizovali ve Společnosti Massachusetského zálivu. Někteří členové Společnosti si přáli, aby fungovala jako normální obchodní společnost, jiní kladli do popředí prosazování náboženských a politických důvodů. Jejím vzorem se stala Virginská společnost. Díky své otevřenosti se její členská základna rychle rozrůstala. Společnost se chtěla přestěhovat do Nové Anglie. Plná transformace proběhla přestěhováním vedení do kolonie.¹²⁴ Převzetím výhod, ale i závazků získali záruky na pěti procentní zisky z obchodu a poloviční výnosy z obchodu s kůžemi. Dále obdrželi monopol na výrobu soli, transport zboží a osob přes Atlantický oceán a zásobovat kolonii za stanovené ceny.¹²⁵

Dne 4. března 1629 od Karla I. výsadní listinu, která významným způsobem určila další vývoj v novoanglickém prostoru.¹²⁶

---

¹²² MILLER, J., c. d., s. 86.

¹²³ MIDDLETON, R., c. d., s. 89.

¹²⁴ OSGOOD, L. H., c. d., s. 142.

¹²⁵ Tamtéž, s. 148.

¹²⁶ MACDONALD, W., c. d., s. 37

První skupina dorazila do Nové Anglie pod vedením guvernéra Johna Endecotta, který zastával svůj úřad v letech 1628 – 1630. Počátky Endecottovy vlády zaznamenal pastor Francis Higginson. Počet massachusettských kolonistů brzy dosáhl velikosti plymouthské kolonie. Jen v samotném Salemu, kde mělo vzniknout centrum massachusettské kolonie, žilo na dvě stě obyvatel. Přibližně sto kolonistů se usadilo podél pobřeží a budovalo Charlestown.¹²⁷

Endecott měl podle instrukcí přidělovat 2 akry půdy každému, kdo zaplatil 50 liber nebo alespoň určitou finanční zálohu. Neprosadila se zde akciová držba půdy jako v Plymouthu, proto zde byla větší svoboda usazení. Městské pozemky se přerozdělovaly o rozloze ½ akru každému, kdo o ně projevil zájem. Ti, kteří si zakoupili akcie, obdrželi 50 akrů a stejnou rozlohu získávali i jejich rodinní příslušníci. Stejných 50 akrů získala rodina, která si sama hradila cestovní náklady. Ti, kteří s sebou přivezli služebnictvo, směli obdržet 50 akrů, za každého jednotlivce.¹²⁸

Vedle světské správy, kterou představoval všeobecný sněm, dal Endecott základy i správě církevní. Cradock, který však neměl zájem opustit Anglii, nahradil Endecotta Johnem Wintropem. Výsadní listina nestanovila setkávání představitelů Společnosti v Londýně. Na setkání v Cambridgi koncem srpna 1629 padlo rozhodnutí přenést vedení do Nové Anglie včetně patentu. To se později ukázalo velmi prozíravým rozhodnutím. Ustanovily se jasné kompetence jednotlivých institucí koloniální správy. Všeobecný sněm se scházel čtvrtletně a zasedali v něm akcionáři tzv. *freemani*, kteří volili guvernéra a jeho zástupce během volebního velikonočního zasedání. Dále vznikla Rada asistentů, která se skládala z osmnácti členů. Z toho šest členů této Rady a guvernéř tvořili kvórum a účastnili se jednání soudu.¹²⁹

Již na jaře 1631 se objevilo přání, aby byli asistenti vybíráni každý rok a guvernéra vybíral celý sněm a nikoli pouze asistenti. V květnu všeobecný sněm souhlasil, aby si *freemani* vybírali zástupce, kteří potom volili guvernéra. Sněm

---

¹²⁷ HIGGINSON, F., *New England's plantation; or, A short and true description of the commodities and discommodities of that country*, London 1630, s. 13-14.

¹²⁸ OSGOOD, L. H., c. d., s. 135-136.

¹²⁹ MIDDLETON, R., c. d., s. 85.

rovněž souhlasil s každoroční volbou asistentů a guvernéra, který nesměl zasedat v jejich sboru. Současně potvrdili ve funkci guvernéra Winthropa.¹³⁰

Sněm se postupně politizoval a právo hlasovat se transformovalo do podoby pouhého práva volit si svého zástupce. Proti vznikající oligarchii tvořené asistenty a guvernérem, kteří si začali uzurpovat více práv, než jim příslušelo, se začala vytvářet opozice. Roku 1632 město Watertown odmítlo zaplatit mimořádnou daň, kterou neodsouhlasil všeobecný sněm, tím se město dostalo do sporu s guvernérem a asistenty. Winthrop argumentoval tím, že guvernéř a asistenti jsou volenými zástupci, a proto mají všechna legislativní práva včetně práva výběru daní. Freemani svoji kontrolu nad řízením kolonie a nad prováděnou politikou vyjadřovali během voleb. Celková nespokojenost vedla freemany k demonstrativnímu kroku nepotvrdit Winthropa ve funkci guvernéra.¹³¹

Roku 1634 Všeobecný sněm rozhodl, že kvůli rostoucímu osídlení si představitelé měst museli zvolit dva zástupce, které zplnomocnili hlasovat. Freemani se proto snažili prosadit svůj vliv alespoň v městských shromážděních, kde se rozhodovalo o potřebách místní komunity. Města disponovala velkou zásobou pozemků, které rozdělovala mezi jednotlivce v podobě záhumnků, polí a luk. Rovněž si udržovala právo udělování občanství, nakládání s veřejným majetkem, ale i omezování prodeje soukromých nemovitostí. Právo účastnit se jednání o obecných záležitostech měli však všichni obyvatelé města, ale pouze *freemani* směli hlasovat.¹³²

Později se začala uplatňovat zásada, že kdo nebyl členem kongregace, nepřijali jej za *freemana*. Tím se redukoval počet osob ovlivňujících politické vedení kolonie a měst. Plymouthští kolonisté nedisponovali takovým nařízením, které omezovalo volební právo.¹³³

Církev byla organizovaná rovněž na principu dohody, který se stal jedním ze základů církevního systému. Místní církvi se tím zaručovala určitá míra nezávislosti ve výběru pastorů, učitelů a vyšších církevních představitelů. Endecottovi tato plymouthská praxe vyhovovala.

---

¹³⁰ WINTHROP, J., s. 77-78.

¹³¹ Tamtéž, s. 74.

¹³² WEEDEN, B. W., c. d., s. 56.

¹³³ BURGBEE, M., J., *The Origin and Development of Local Self-Government in England and the United States*, Boston 1880, s. 19.

Thomas Wiggin koncem roku 1632 referoval, že Angličanů se nachází v Massachusetts přes 2000 obyvatel. Za tři roky učinili více než jiní, kteří se usadili v Nové Anglii o několik let dříve. Vyzdvihl vzájemný respekt s Indiány a schopné řízení kolonie guvernérem Winthropem.¹³⁴

V Massachusetts se začaly prosazovat tyto tendence:

- I. Záporný vztah vládnoucí skupiny k Anglii zpochybňující její pravomoc nad kolonií. Snaha přerušit veškeré oficiální styky a upevnit vlastní vedoucí pozici na úkor slibovaných idejí. Přerušení kontaktů nebylo tak jednoduché, jak si představovali. Svoji nezávislost a zákonný charakter jejich komunity opírali o výsadní listinu. Tak jako ostatní listiny tohoto druhu nesměli vydávat zákony odporující anglickému právu. Anglická vláda však neměla dostatečnou moc si sjednat poslušnost.
- II. Víra, že lepší společnost nemůže budovat své základy na nepřátelství, ale na náboženské toleranci a občanské svobodě. Ti, kteří dorazili do Nové Anglie za tímto ideálem, byli brzy zklamáni. Později usilovali o oddělení magistrátů od rozhodování o církevních záležitostech.

Mezi Londýnem a Plymouthem vyvstal znatelný rozdíl v přístupu k zakládání kolonie. Plymouthská pobočka prosazovala vytvářet kolonie na základě příhodnosti, aniž by se musela starat o její osidlování. Proto podporovala rozličné sociální a náboženské skupiny. Primárně se zaměřovala na obchod s Indiány. Londýnská pobočka by však nemohla dosáhnout očekávaných finančních úspěchů bez kolonie. Základ jejího bohatství spočíval na zemědělství a výrobě.¹³⁵

V této době se tedy vytvořila základní administrativní správa kolonií, ve které šlo o vymezení řady vztahů kolonií s mateřskou zemí. Vzdálenost hrála důležitou roli, protože začala vznikat různá nedorozumění, především ve vnímání rozsahu práv a ve vývoji místní samosprávy. Samotné chápání kolonie vycházelo z představ závislé komunity. Míru podřízenosti ustanovila zakládací smlouvou kolonie. Kolonisté i nadále zůstávali poddanými panovníka, ten ač byl v koloniích

---

¹³⁴ CALENDAR OF STATE PAPERS, c. d., s. 156.

¹³⁵ QUINN, B. D., c. d., s. 456-457.

fyzicky nepřítomný, si udržoval vliv přes držbu půdy. Na veškerou zemi objevenou a zabranou Angličany se pohlíželo jako na součást panovnickova majetku. Ten si vyhrazoval právo zasahovat do chodu a řízení kolonie prostřednictvím výsadních listin. Neváhal měnit jejich zásady a podmínky.¹³⁶

---

¹³⁶ BURGBEE, M., J., c. d., s. 19.

4. Vlastnické kolonie

4.1 Provincie Maryland

Toto americké území se rozprostíralo mezi 38°–40° severní zeměpisné šířky. Severní hranice sousedila s Novou Anglií a jižní hranice vedla podél řeky Potomac, kde také započalo první osidlování. Na této přes 140 mil dlouhé řece probíhala rozsáhlá obchodní činnost. V povodí se nalézaly vhodné pastviny a lesy.¹³⁷

George Calvert, lord Baltimor se zajímal o transatlantickou kolonizaci a investoval do tohoto podniku nejen své úsilí, ale i značné finanční prostředky. Neváhal jít do finančního rizika a investoval i do jiných obchodních společností. Věřil, že tak zhodnotí své vklady a zároveň poskytne útočiště anglickým katolíkům a prosadí římskokatolické vyznání jako pravou víru v poreformačním období. Rovněž počítal i s šířením evangelia mezi Indiány.¹³⁸

Svou vizi uspořádání světa stavěl na tradičních feudálních principech. První koloniální projekt mohl vyzkoušet na Newfoundlandu, když roku 1620 odkoupil od sira Williama Vaughana osidlovací patent, který si nechal potvrdit roku 1623 Karlem I., ke kterému měl velmi blízko. Avalonská kolonie však neměla úspěch, a proto Calvert žádal o možnost kolonizovat pevninu, i nyní mu Karel I. vyhověl.¹³⁹

Postoj Jakuba I. ke katolické církvi vycházel z jeho přesvědčení o její zkaženosti. Avšak, snažil se rozlišovat mezi laiky a klérem. Katoličtí duchovní zůstávali loajální papežské moci a snažili se omezit jeho vládu. Jakub I. byl daleko víc ochotný ke kompromisnímu jednání než Karel I. Tím udržoval stabilitu celého království.¹⁴⁰

Karla I. však začala silně ovlivňovat jeho katolická manželka, francouzská princezna Henrietta Marie. Sluchu se dostalo i jejím katolickým přátelům a papežským legátům. Karel I. vyjádřil ochotu navázání dobrých vztahů s Římem. Tato myšlenka pro většinu nositelů politické moci nepřípadala v úvahu. Parlament trvale zastával přísné zákroky proti katolíkům. Laud však neměl přísně vyhraněný

---

¹³⁷ HAWKS, L. F., (ed.). *A relation of Maryland 1635*, New York 1865, s. 13.

¹³⁸ WHITE, A., *A Relation of the Colony of the Lord Baron of Baltimore in Maryland, Near Virginia a Narrative of the First Voyage to Maryland*, Baltimor 1847, s. 4.

¹³⁹ ROPER, H. L., c. d., s. 358.

¹⁴⁰ DAVIES, G., *The Early Stuarts 1603-1660*, Oxford 1959, s. 202.

postoj vůči katolíkům. Když se stal primasem, papež mu nabídl kardinálskou hodnost.¹⁴¹

Když během migrace odešlo mnoho protestantů, hrozilo reálné nebezpečí opětovného nabytí vlivu. Mnozí si povšimli, že nepřátelé Říma byli potlačováni a jeho přátelé a podporovatelé bohatli a získávali politický vliv.¹⁴²

Samotný George Calvert se vydání marylandské výsadní listiny nedožil. Obdržel ji dne 20. června 1632 jeho nejstarší syn Cecil Calvert, lord Baltimor. Výsadní listina obsahovala řadu prvků stanovených již v dřívější avalonské smlouvě. Provincie získala rozsáhlá privilegia. Calvert se stal absolutním pánem a majitelem. Mohl budovat armádu, vybírat daně, tvořit zákony, a rozdávat půdu svým oblíbencům s povinností zachovávat věrnost Koruně. Aby dosáhl svého záměru, vycházel vstříc finančním a pozemkovým představám hlavně katolických podporovatelů.¹⁴³

Stejně jako jeho otec, ani Cecil nechtěl ponechat nic náhodě, a proto studoval všechny možnosti osídlení. Zajímal se o výhody a nevýhody, tím využíval dosavadních znalostí z Virginie a Nové Anglie.¹⁴⁴

Baltimor jmenoval prvním guvernérem kolonie svého mladšího bratra Leonarda Calverta, který se připojil ke komisi utvořené Jeromem Hawleyem a Thomasem Cornwallem. Při hledání vhodného místa pro usazení zohlednil přírodní podmínky, které by vytvářely přirozené fortifikační předpoklady, dostatečné zásoby pitné vody a vytvoření vhodného kotviště.¹⁴⁵

Každému, kdo zajistil pět osob ve věku 15-60 let a zaplatil zálohu sto liber, které se použily na výzbroj, ošacení a nástroje, nabízel 2 000 akrů země.¹⁴⁶ Ti mu pak platili 400 liber pšenice ročně z výnosů půdy. Pokud jich bylo méně, získala každá osoba 100 akrů země s nájemným 10 liber pšenice za každých 50 akrů. Držitelé alespoň s jedním tisícem akrů se ustavili jako členové vládnoucí skupiny s právem účastnit se zasedání soudů a zastávat významné úřady. Brzy se

---

¹⁴¹ TREVELYAN, M. G., c. d., s.

¹⁴² DAVIES, G., c. d., s. 179.

¹⁴³ Tamtéž, s. 365.

¹⁴⁴ WHITE, A., c. d., s. 4.

¹⁴⁵ HAWKS, L. F., c. d., s. 6.

¹⁴⁶ WHITE, A., c. d., s. 4.

zde vytvořila síť sňatků a příbuzenství, tím se upevňovala vzájemná soudržnost a solidarita.¹⁴⁷

Virginské osídlení se stále rozšiřovalo a rozvíjelo svoji správní a soudní strukturu a v počátcích Marylandu čítalo kolem 4 tisíc obyvatel. Ve velké míře byl způsob života v obou koloniích velmi podobný.¹⁴⁸ Virginští představitelé vnímali Baltimorovu výsadní listinu jako porušení svých práv potvrzených Jakubem I. roku 1606 nesouhlasili s rozsahem Baltimorových práv, které podle nich ohrožovaly jejich zájmy jako královské kolonie. Nelibost vyvolaly především územní změny, které zasahovaly i do teritoria Indiánů. To sice formálně ovládali kolonisté, ale pro zajištění vzájemné bezpečnosti poskytli Indiánům své garance. Porušením těchto dohod vznikaly obavy z možného nepřátelství.

Obávali se, že Maryland nebude pouze konkurenční kolonie, ale také že Baltimor bude Virginii škodit. Guvernér Calvert si uvědomoval rizika a zjevného nepřátelství ze strany Virginie. Pojistil se proto dopisem od krále a lorda kancléře, kteří vyzývali virginského guvernéra, aby mu poskytl všechny potřebné zásoby a účinnou pomoc.¹⁴⁹

Baltimorův pohled byl více tradiční a konzervativní než podnikatelské zájmy virginských plantážníků. Lokální obchod se orientoval na obchod s Indiány. Hlavním obchodním artiklem se staly kožešiny, obilí, ale i zbraně. Hlavní zásoby však Maryland získával z Virginie a Nové Anglie.¹⁵⁰ Zemědělství se zaměřovalo na chov a pěstební činnost. Nicméně pomalý odbyt zemědělských a malovýrobních produktů vedl k zakládání tabákových plantáží podle virginského vzoru. I zde se brzy projevil efekt spojený s kultivací této plodiny. Se snahou získat pracovníky na plantáže, začal Calvert podporovat *headrighty* rozšířené již ve Virginii.¹⁵¹

---

¹⁴⁷ ROPER, H. L., c. d., s. 369-370.

¹⁴⁸ HAWKS, L. F., c. d., s. 2.

¹⁴⁹ STEINER, C. B., The Maryland Charter and the Early Explorations of that Province, in: *The Sewanee Review*, Vol. 16, No. 2, 1908, s. 148.

¹⁵⁰ HAWKS, L. F., c. d., s. 9.

¹⁵¹ MITCHELL, D. R., American Origins and Regional Institutions: The Seventeenth-Century Chesapeake, in: *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 73, No. 3, 1983, s. 411.

4. 2 Provincie Maine a New Hampshire

Ani Plymouthská společnost nechtěla zůstat pozadu a začala se připravovat na cestu za oceán. Výpravu vedli kapitáni George Popham a Raleigh Gilbert. Roku 1607 se jim podařilo dosáhnout pobřeží Maine. Vycházeli z dřívější zkušenosti kapitána Martina Pringa, který se zúčastnil i této výpravy.¹⁵²

Po neúspěchu Sagadahocké kolonie se začala Plymouthská společnost zajímat spíše o rybaření než o další kolonizaci. Ve vztahu k Virginské společnosti začali plymouthští investoři zaostávat. Ponechat rybáře v blízkosti lovišť a obchodních stanic se ukázalo být pro obchodníky výhodnější. Rybáři nemuseli trávit několik měsíců na moři, riskovat životy a náklad při transatlantických cestách. Mimo sezónu se věnovali obchodu s kožešinami.¹⁵³ Společnost vedl sir Ferdinando Gorges, kterému se podařilo za pomoci kapitánů Georga Pophama a Raleigha Gilberta přistát u pobřeží Main.¹⁵⁴

V dubnu roku 1614 se kapitán Smith vypravil do oblasti mezi 41°–45° severní zeměpisné šířky, kde hledal nové oblasti pro rybolov, kožešinový obchod a v neposlední řadě také pro kolonizaci. Ve svém spise *A Description of New England* uvedl právě Novou Anglii jako vhodné místo pro další rozvoj, které by posílilo anglickou ekonomiku a námořní schopnosti. Zůstal věrný realistickému přístupu k využití tamních komodit a i nadále prosazoval svůj názor podpořený virginskou zkušeností. Jednalo se o využití velkého množství dřeva, kamene, pěstování plodin vhodných pro kamenitou půdu, chov dobytka, rybolov a prodej kůží.¹⁵⁵

Dne 3. listopadu 1620 vznikl transformací Plymouthské společnosti nový obchodní subjekt. Rada pro Novou Anglii obdržela od Jakuba I. pravomoc spravovat oblast mezi 40°–48° severní zeměpisné šířky včetně pravomoci rozdělovat toto území. Gorges se stal prezidentem Společnosti, která sdružovala 40 nejvýznamnějších aristokratů.¹⁵⁶

Roku 1622 získal Gorges spolu s kapitánem Johnem Masonem výsadní listinu, aby mohli uskutečnit své podnikatelské záměry. Gorgesův plán spočíval

---

¹⁵² WINSHIP, P. G., (ed.). *Sailors narratives of voyages along the New England coast, 1524-1624*, Boston 1905, s. 154.

¹⁵³ CLARK, E. C., *The Eastern Frontier: The Settlement of Northern New England 1610-1763*, New York 1970, s. 15.

¹⁵⁴ WINSHIP P. G., c. d., s. 154.

¹⁵⁵ SMITH, J., *A Description of New England*, London 1616, s. 30.

¹⁵⁶ CLARK, E. C., c. d., s. 17.

na vytvoření dominia pod feudální správou. Do kolonie se vypravil Robert Gorges, mladší syn sira Ferdinanda, aby se ujal guvernerských povinností. Jeho poradní sbor se skládal z kapitánů Francise Westa, Christophera Levetta a guvernéra Bradforda. Do Nové Anglie se s ním vypravili dva zástupci anglikánské církve a malý počet řemeslníků, rolníků a obchodníků. Celkové zklamání a špatná organizace přiměla guvernéra Gorgese k návratu domů. Po jeho smrti připadl patent jeho bratrovi, který jej odprodal Johnu Oldhamovi a siru Williamovi Breretonovi.¹⁵⁷

Mason uvažoval pragmatictěji, neboť vycházel ze svých dřívějších zkušeností. V letech 1615 – 1621 působil jako guvernér na Newfoundlandu. Tam se seznámil s přírodními zdroji, zajímal se o blízké okolí a chtěl využít příhodnějších poměrů na pevnině, kam by se přesídlilo osidlování. Tak měla začít kolonizace Provincie Maine mezi řekami Merrimack a Sagadahoc.¹⁵⁸

Své vlastní ambice mohl naplňovat, až po roce 1629, kdy došlo k rozdělení sfér vlivu mezi Gorgesem a Masonem. Jižněji vznikla Provincie New Hampshire. Hranicí se staly řeky Merrimack a Piscataqua. Založením kolonie pověřil Mason zkušeného Edwarda Godfreye, velitele sice malé, ale zato výkonné skupiny kolonistů. Zmapováním řeky Piscataqua a nalezením vhodných obchodních tras pověřil Waltera Neala. Neal, který začal s osidlováním, navázal na pozůstatky dřívější rybářské osady Davida Thompsona. Finanční prostředky získal od Laconiaské společnosti. Akcionáři si však brzy začali stěžovat na nízké příjmy a postupný úpadek naplněný spory a obviňováním Neala, vedly k zániku Společnosti roku 1635. V napjaté atmosféře Mason však nezapomínal Neala zásobovat zbožím denní potřeby, dobytkem a zbraněmi.¹⁵⁹

Vývoj následujících let poznamenalo sousedství s massachusettskými puritány. Ti chtěli kontrolovat řeku Piscataqua pro svoji vlastní potřebu a snažili se pronikat severně od řeky Merrimack.¹⁶⁰

Roku 1634 se odehrál konflikt mezi plymouthskými kolonisty a Hockingem, který neoprávněně založil obchodní stanici s kůžemi a podporoval pytláctví. Plymouthští protestovali a během jednání Hocking zabil jednoho

---

¹⁵⁷ OSGOOD, L. H., c. d., s. 121-122.

¹⁵⁸ ROPER, H. L., c. d., s. 270.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 274.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 276.

z jejich agentů, i když právo bylo na jejich straně. Nepřátelé to používali k diskreditaci koloniálních poměrů.¹⁶¹

Mason spolu s Gorgesem usilovali, aby Karel I. zrušil massachusettskou smlouvu. Již roku 1632 předložili petici, ve které obviňovali puritány z protiprávního jednání. Na zásah hraběte z Warwicku však nebylo petici vyhověno. Když se dostal roku 1633 Laud do vedení výboru lordů komisařů pro kolonizaci, situace se změnila.¹⁶²

V roce 1634 Gorges předložil Karlovi konkrétní plány, ve kterých počítal s ustavením jediného guvernéra, který by Novou Anglii řídil panovníkovým jménem. Guvernér měl mít sbor poradců, včetně biskupa. Karel I. souhlasil a jmenoval Gorgese lordem guvernérem. Rada souhlasila a vyslovila se i pro anulování smlouvy s massachusettskými puritány. Gorges upustil od vojenských příprav, když v roce 1635 zemřel Mason.¹⁶³

Massachusettsští se obávali možného vojenského zásahu ze strany Gorgese, a proto začali budovat strážní body kolem Bostonu a pevnost na ostrově Castle. Pro vojenské účely vytvořili vojenskou komisi, která koordinovala a zaštiťovala přípravné práce.

Georgese se rozhodl proti massachusettské rozpínavosti bojovat po svém. Roku 1639 si nechal panovníkem potvrdit udělenou smlouvu spolu s výsadami a zavázal se, že založí v Maine anglikánskou církev. Do Maine vyslal svého synovce Thomase Gorgese, aby předsedal sedmičlenné radě a dohlížel na plnění strýcových plánů.¹⁶⁴

Po Masonově smrti Koruna nepotvrdila výsadní listinu pro jeho dědice. Mason ustanovil dědicem svého vnuka Roberta Tuftona. Winthrop však usiloval o vliv nad celou provincií. Snažil se odstranit anglikánskou církev a ovládnout přístupy k tamnímu trhu. To se mu skutečně v roce 1641 podařilo. Tufton, který se narodil roku 1635, vznesl své nároky na dědictví až za vlády Karla II. Nyní šlo o vnímání vlastnických rodinných práv, ekonomických a politických závazků a

---

¹⁶¹ JAMESON, F., (ed.). *Winthrop's Journal 1630-1649*, Vol. I, New York 1908, s. 123-124, (dále jen WINTHROP'S JOURNAL); BRADFORD'S HISTORY, c. d., s. 305.

¹⁶² WINTHROP'S JOURNAL, c. d., s. 99.

¹⁶³ Tamtéž, s. 224.

¹⁶⁴ CLARK, E., C., c. d., s. 20.

povinností. Patenty udělené panovníkem přiznávaly právo jedné rodině na půdu a vládu v kolonii.¹⁶⁵

Na jedné straně stál Tufton se svými vlastnickými a dědickými nároky, které opíral o anglické právo a tradice. Na druhé straně koloniální představitelé usilující o co největší politickou moc a udržující zavedený politický systém a sociální struktury.¹⁶⁶

Tuftonovi neplynuly žádné zisky, nemohl vykonávat zákonodárné a exekutivní pravomoci, které si uzurpoval massachusettský všeobecný sněm. Pokud chtěl Tufton uspět musel na svoji stranu získat nejvyšší politické kruhy. Karel II. vyhověl jeho požadavkům a jmenoval vyšetřovací komisi. Výsledek vyšetřování stanovil, že Massachusetts si uzurpovala Masonův patent pro sebe a ve svém chování zacházela až příliš nad rámec svých pravomocí. Byli upozorněni, že kolonisté žijící na druhé straně Atlantiku jsou i nadále poddanými anglického krále. Jejich vrcholní představitelé vytvořili falešný dojem nezávislosti. Ti se ohradili s argumentem, že nejsou králi nijak povinováni, až na zdvořilost.

Celý spor ukončil roku 1679 Karel II, který New Hampshire proměnil v královskou kolonii. Massachusettští úředníci museli odejít. Tufton získal nárok na neobdělávanou půdu zahrnutou v jeho dědictví. V čele stál králem jmenovaný prezident a rada, která měla řešit soudní spory. Tufton se sice stal členem rady, ale nezískal možnost využívat své dědictví.¹⁶⁷

Výsadní listiny Maine a New Hampshire se jen nepatrně odlišovaly od té marylandské. Vlastník nebo výbor vlastníků drželi teritoriální a politickou moc a snažili se o zachování teritoriální a politické jednoty. Vytvořené instituce si uchovaly monarchistický charakter a výkon moci směřoval ze shora dolů. Proto důležitou úlohu při formování koloniální správy sehrála hrabství. Vedení hrabské správy se stalo oblíbenou činností anglické aristokracie.¹⁶⁸

Ta však jen velmi neochotně opouštěla svá anglická panství. Lordi vlastníci řídili kolonie pomocí nařízení. Do vedení kolonie jmenovali své příbuzné, u kterých si byli jisti loajalitou a prosazování společných zájmů rodu.

---

¹⁶⁵ ROPER, H. L., c. d., s. 283.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 283.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 296.

¹⁶⁸ OSGOOD, L. H., *The Proprietary Province*, s. 644.

Později se však začaly uvolňovat vzájemné vazby. Kolonisté, kteří ve velké míře proudili do těchto kolonií, nebyli spojeni s anglickými vládními institucemi. To umožnilo vytvořit prostor pro vznik a rozvoj inovací ve vlastní správě.¹⁶⁹

---

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 652.

Závěr

Původním záměrem vzniku kolonií se mělo posílit anglické postavení vůči ostatním západoevropským námořním státům. Angličané doufali, že budou moci participovat především na španělských a nizozemských zámořských úspěších a zároveň bránit jejich dalšímu rozšiřování. Jejich úsilí překazila anglo–španělská válka, která vázala finanční a materiální prostředky. Díky snaze udržet vzájemný mír po nástupu Jakuba I. na anglický trůn a odmítnutí dříve tolerovaného pirátství, vznikl prostor uvolnit potřebný kapitál pro koloniální činnost.

Kvůli velké vzdálenosti, nejistým podmínkám a finančním rizikům, se prosazoval princip vzniku akciových společností, které svou kolonizační politiku prováděly na základě vydaných patentů. Ty vymezily dané teritorium a definovaly míru práv a povinností. Výsadní listiny se tak staly nejvýznamnějšími dokumenty raných koloniálních dějin.

Držitelé vlastnických patentů pocházeli z vyšších šlechtických kruhů s významným politickým vlivem. Jejich idea uspořádání kolonií se odlišovala od obchodních společností tvořených především obchodníky z přístavních měst a nižší šlechtou. Je nutné říci, že lordi vlastníci v investování svých prostředků překonali svůj konzervatismus.

Feudální systém narušoval panovníkovu snahu o centralizaci, poněvadž pro stabilizaci místní vlády uděloval vlastníkovi rozsáhlé pravomoci. Vlastnické kolonie fungovaly na principu palatinátu, který měl středověkou tradici ochrany hranic se Skotskem a Walesem.

Nezáleželo tak na způsobu vlastnictví nebo způsobu řízení, poněvadž výsadní listina jasně hovořila o dodržování anglických zákonů. Kolonie měly být s Anglií spojeny osobou panovníka a legislativou země. V této době se rozvíjela myšlenka národního státu, a proto je nutné vnímat vztahy mezi koloniemi a mateřskou zemí. Jednalo se o významný prvek ve vývoji koloniální společnosti a identity. Ačkoliv na pobřeží atlantického oceánu vzniklo rozmanité náboženské, sociální a politické osídlení, kolonisté sebe stále vnímali jako příslušníky jednoho národa. Po vzniku vlastní politické a sociální struktury bylo čím dál více problematičtější vymáhat poslušnost. Jakub I. a Karel I. postrádali větší schopnost vynutit si autoritu v zámoří.

Seznam použitých pramenů a literatury

Vydané prameny

- BACON, F., *Nová Atlantida a Eseje*, Praha 1980
- CALENDAR OF STATE PAPERS, COLONIAL SERIES, 1574-1660, London 1860
- DAVIS, T. W., (ed.), *Bradford's History of Plymouth Plantation 1606-1646*, New York 1908
- FARNHAM, M. F. *Documentary History of the State of Maine, Vol. VII., 1603-1688*, Portland 1901
- HAKLUYT, R., *The Principal Navigations, Voyages, Traffiques and Discoveries of the English Nation*, Vol. VIII, Glasgow 1904
- HAKLUYT, R., *The Principal Navigations, Voyages, Traffiques and Discoveries of the English Nation*, Vol. XII, America. Part I, Edinburg 1889
- HAKLUYT, R., *The Principal Navigations, Voyages, Traffiques and Discoveries of the English Nation*, Vol. XIII, America. Part II, Glasgow 1903
- HAMOR, R., *A true Discourse of the Present State of Virginia*, Richmond 1952
- HAWKS, L. F., (ed.), *A Relation of Maryland 1635*, New York 1865
- HIGGINSON, F., *New Englands plantation; or, A short and true description of the commodities and discommodities of that country*, London 1630
- JAMESON, F., *Winthrop's Journal 1630-1649*, Vol. I, New York 1908
- MACDONALD, W., (ed.), *Select Charters and other Documents Illustrative of American History 1606-1775*, London 1899
- SMITH, J., *A Description of New England*, London 1616
- SMITH, J., *The Generall Histrie of Virginia, New England and the Summer Isles*, Glasgow 1907
- TREVELYAN, M. G., *England under the Stuarts*, London 1972
- TYLOR, G. L., (ed.), *Narratives of Early Virginia, 1606-1625*, New York 1907
- WINGFIELD, E., *A diskurse of Virginia*, Boston 1860

- WINSHIP, P. G., (ed.), *Sailors narratives of voyages along the New England coast, 1524-1624*, Boston 1905
- WINSLOW, E., *A Relation or Journal of the Beginning and Proceedings of the English Plantation Settled at Plimoth in New England*, London 1622
- WHITAKER, A., *Good News from Virginia*, London 1613
- WHITE, A., *A Relation of the Colony of the Lord Baron of Baltimore in Maryland, New Virginia a Narrative of the First Voyage to Maryland*, Baltimore 1847

Odborná literatura-monografie

- ADAMS, T. J., *The Founding of New England*, Boston 1921
- BEER, G. L., *The Origins of the British Colonial System 1578-1660*, New York 1933
- BEJBLÍK, A., *Život a smrt renesančního kavalíra*, Praha 1989
- BURGBEE, M., J., *The Origin and Development of Local Self-Government in England and the United States*, Boston 1880
- THE CAMBRIDGE ECONOMIC HISTORY OF EUROPE*, Vol. 4, The Economy of Expanding Europe in the Sixteenth and Seventeenth Centuries, Cambridge 1967
- CAMERON, R. E., *Stručné ekonomické dějiny světa: od doby kamenné do současnosti*, Praha 1996
- CIPOLLA, C. M., *Before the industrial revolution: European society and economy, 1000-1700*, London 1993
- CLARK, E., C., *The Eastern Frontier: The Settlement of Northern New England 1610-1763*, New York 1970
- CLARK, G. N., *The wealth of England from 1496 to 1760*, Oxford 1946
- DAVIES, G., *The Early Stuarts 1603-1660*, Oxford 1959
- FERGUSON, N., *Britské impérium*, Praha 2007
- MIDDLETON, R., *Colonial America: A History to 1763*, Oxford 2011
- MILLER, J., *The Stuarts*, London 2006
- MUIR, R., *The expansion of Europe; the culmination of modern history*, Boston 1917

- THE NEW CAMBRIDGE MODERN HISTORY*, Vol. 3, The Counter-reformation and price revolution 1559-1610, Cambridge 1968
- OSGOOD, L. H., *The American Colonies in the Seventeenth Century*, Vol. I, London 1904
- PARRY, J. H., *The Age of Reconnaissance: Discovery, Exploration and Settlement 1450-1650*, London 1973
- PHILBRICK, N., *Mayflower : a story of courage, community, and war*, New York 2007
- QUINN, B. D., *England and the discovery of America 1481-1620: from the bristol voyages of the fifteenth century to the pilgrim settlement at Plymouth: the exploration, exploration, and trial-and-error colonization of North America by the English*, London 1974
- ROPER, H. L., et al., *Constructing Early Modern empires: proprietary ventures in the Atlantic world, 1500-1750*, Leiden 2007
- STRATTON, A. E., *Plymouth Colony, Its History and People 1620-1691*, Salt Lake City 1986
- VITTORIO, A., *An economic history of Europe: from expansion to development*, London 2006
- WALLERSTEIN, I. M., *Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the 16 th Century*, New York 1974
- WEEDEN, B. W., *Economic and Social History of New England, 1620-1789*, Boston 1891

Odborná literatura-studie a články

- ANDERSON, D. G., Migrants and Motives: Religion and the Settlement of New England, 1630-1640, in: *The New England Quarterly*, Vol. 58., No., 3, 1985, s. 339-383. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/365037>
- CELL, T. G., The Newfoundland Company: A Study of Subscribers to a Colonizing Venture, in: *William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 22, No. 4, 1965, s. 611-625. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1922912>

•DIAMOND, S., From Organization to Society: Virginia in the Seventeenth Century, in: *American Journal of Sociology*, Vol. 63, No. 5, 1958, s. 457-475. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2773073>

•HENRY, W. W., The First Legislative Assembly in America, Sitting at Jamestown, Virginia, 1619, in: *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 2, No. 1, 1894, s. 55-67. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/4241795>

•KUPPERMAN, O. K., Fear of Hot Climate in the Anglo-American Colonial Experience, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 41, No. 2, 1984, s. 213-240. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1919050>

•LANGDON, D. G., The Franchise and Political Democracy in Plymouth Colony, in: *The William and Mary Quarterly, Third Series*, Vol. 20, No. 4, 1963, s. 513-526. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1923528>

•MITCHEL, D. R., American Origins and Regional Institutions: The Seventeenth-Century Chesapeake, in: *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 73, No. 3, 1983, s. 404-428.
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2562729>

•MORGAN, E., The First American Boom: Virginia 1618 to 1630, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 28, No. 2, 1971, s. 169-198. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1917308>

•MORGAN, E., The Labor Problem at Jamestown, 1607-1618, in: *The American Historical Review*, Vol 76, No. 3, 1971, s. 595-611.
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1851619>

•OSGOOD, L. H., The Proprietary Province as a Form of Colonial Government, in: *The American Historical Review*, Vol. 2, No. 4, 1897, s. 644-664. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1833981>

•QUINN, B. D., The First Pilgrims, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 23, No. 3, 1966, s. 359-390. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1919236>

•QUINN, B. D., Preparation for the 1585 Virginia Voyage, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 6, No. 2, 1949, s. 208-236. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1919870>

•QUITT, H. M., Trade and Acculturation at Jamestown, 1607-1609: The Limits of Understanding, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 52, No. 2, 1995, s. 227-258. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2946974>

•ROZWANC, C. E., Captain John Smith's Image of America, in: *The William and Mary Quarterly*, Third Series, Vol. 16, No. 1, 1959, s. 27-36. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/1918849>

•SAINSBURY, N. W., The New Government for Virginia, 1624, in: *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 7, No. 1, 1899, s. 38-51. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/4242222>

•SAINSBURY, N. W., Virginia 1624-1625, in: *The Virginia Magazine of History and Biography*, Vol. 7, No. 2, 1899, s. 129-136. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/4242238>

•STEINER, C. B., The Maryland Charter and the Early Explorations of that Province, in: *The Sewanee Review*, Vol. 16, No. 2, 1908, s. 148-167. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/27530894>

•STONE, L., Elizabethan Overseas Trade, in: *The Economic History Review*, New Series, Vol. 2, No. 1, 1949, s. 30-58. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2590080>